...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...48 (11646) | 1968 оной февралиин 25, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТ ОРОНОЙ ҮНЭН СЭХЭ ХҮБҮҮД БА ХАМГААЛАГШАД

Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо баярай суглаан болобо

...вет орон, манай хилын ...ншар СССР-эй алдар суу... Хүсэнүүдэй 50 жэлэй ...ю тэмдэглэжэ байна. Фев...-да Кремлиин Съезднүү... соо баярай суглаан бо-...

...соо олон мянган хүн суг-... ...Үбэлэй ордонние ...Псков болон Каховко ша-...ные гаталалгада болоhон ...дай дүлэн соогуур га-...л сагаан толгойтой хү-... Эсэгэ ороноо хамгаал-... ...дайнай тулалдаанууд ...ябрийн ороной эрхэ сү-... ...бэе даанхай байдалые ... Эхэ оронойнгоо үмэнэ ...гаа зүүргэhэн хүнүүд

...зал соо гансашье сэрэг-... ...нүүн манай Эхэ ороной ...алха хүсэ шадабаринг ...та ажалаараа хангаhан ...зэбэриин түрүүшүүд ... байлсана. Зал соо ...и, Далайн-Сэрэгэй Фло-...хы болон политическэ ...эрхим сэрэгшэд, коман-...эн политхүдэлмэрилэг-... ...технигүүд түрүү ... подразделенинүүдэй ... байлсана.

...зал соо альга ташалган ...Президиумдэ нүхэд Л. И. ...И. Воронов, А. П. Ки-... Косыгин, А. Я. Пель-...Подгорный, Д. С. Полян-... Суслов, А. Н. Шелепин, ..., В. В. Гришин, ..., И. В. Капитонов, ..., Б. Н. Пономарев, ...ев, СССР-эй Министр-...эй Түрүүлэгшын орлог-...Р-эй Верховно Соведэй ...гэшүүд hууна. Аллар ... совет военачальни-...Р-эй Оборонын министр, ...зай маршал А. А. Греч-... Оборонын министрэй ...огшонор, Советскэ Сою-...нуул И. И. Якубовский, ..., Совет Армиин, Да-... Флодой Главна поли-...ленинин начальник, ар-... А. А. Епишев, СССР-... министрэй нэгэдэхи ... Соколов, СССР-эй Обо-...стрэй орлогшонор, Советскэ Союзай маршал Н. И. Крылов, Армиин генерал П. Ф. Багицкий, авиациин главна маршал К. А. Вершинин, Советскэ Союзай Флодой адмирал С. Г. Горшков, Советскэ Союзай маршал И. Х. Баграмян, Советскэ Союзай маршал К. С. Москаленко, армиин генералнууд И. Г. Павловский, В. А. Пеньковский, тэрэшэлэн Советскэ Союзай маршалнууд С. М. Буденный, А. М. Василевский, К. Е. Ворошилов, Ф. И. Голиков, А. И. Еременко, И. С. Конев, В. Д. Соколовский, С. К. Тимошенко, В. И. Чуйков, авиациин главна маршал А. Е. Голованов, авиациин главна маршал А. А. Новиков, бронетанкова сэрэгэй главна маршал П. А. Ротмистров, сэрэгэй бусад маршалнууд, генералнууд, партийна, советскэ организацинуудай түлөөлэгшэд эндэ hуулсана.

Президиумдэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ ерэhэн сэрэгэй делегацинуудые толгойлогшонор байлсана гэбэл: Болгариин Арадай Республикаhаа—НРБ-гэй арадай оборонын министр армиин генерал Добри Джуров түрүүтэй, Венгриин Арадай Республикаhаа—ВНР-эй оборонын министр генерал-полковник Лайоше Цинеге түрүүтэй, Вьетнамай Демократическа Республикаhаа — национальна оборонын министрэй орлогшо генерал-майор Нгуен Дон түрүүтэй, Германиин Демократическа Республикаhаа—ГДР-эй национальна оборонын министр армиин генерал Гейнце Гофман түрүүтэй, Корейн Арадай Демократическа Республикаhаа—национальна оборонын министр, армиин генерал Ким Чан Бон түрүүтэй, Кубын Республикаhаа—революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай оперативна управлениин начальник майор Антонио Лусон Батлье түрүүтэй, Монголой Арадай Республикаhаа — Арадай Армиин хэрэгэй талаар министр генерал-полковник Ж. Лхагвасүрэн түрүүтэй, Польшын Арадай Республикаhаа — национальна оборонын министр, Польшын маршал Мариан Спыхальский түрүүтэй, Румыниин Социалис Республикаhаа — Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй министр, генерал-полковник Ион Ионецэ түрүүтэй, Чехословакиин Социалис Республикаhаа—национальна оборонын министр, армиин генерал Богумир Ломский түрүүтэй, Югославиин Социалис Федеративна Республикаhаа—арадай оборонын хэрэгэй талаар гүрэнэй секретарь генерал-полковник Николо Любичиче түрүүтэй.

Баярай суглаае КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Москвагай городской комитедэй нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин нээбэ.

Партиин Москвагай городской комитедэй, Моссоведэй гүйсэдкомой үмэнэhөө тэрэ эндэ байлсагшадые, Москвагай бүхы ажалшадые, түбэй гарнизоной сэрэгшэдые алдарта ойгоор амаршална.

Түрэл оронтоёо суг хамта манай баатар Арми болон Флот үнгэрhэн 50 жэлэй туршада тэмсэлэй болон илалтын гайхамшагта зам гаталан гараа гээд В. В. Гришин хэлэбэ. Манай арад Совет Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдатай түлөө ами наhаяа үгэhэн хүбүүд, басагадаа хэзээдэшье мартахагүй.

В. В. Гришин дайнда унаhан баатар хүбүүдэйнгээ дурасхаалые хүндэлэн, минутын туршада абяагүй байхые гуйна. Бүгэдөөрэн хүл дээрэ болоно.

Совет Арми болон Флодой 50 жэлэй ойе бидэнтэй суг хамта аха дүү социалис хани барисаанай оронуудай арадууд болон арминууд баяр ёhололтойгоор тэмдэглэжэ байна гээд түрүүлэгшэ үгөө үргэлжэлүүлнэ. Манай баярай суглаан дээрэ Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 50 жэлэй ойе тэмдэглэхын тулада ерэhэн аха дүү социалис оронуудай арминуудай делегацинууд, дайнай ветерануудай хилын саанахи организацинуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн «Нормандия-Неман» гэжэ Франциин авиациин полкын делегаци авиациин полковник Ж. Риссо түрүүтэй байлсана гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Эндэ байгшад айлшадаа халуунаар амаршална. Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой табин жэлэй ойдо зорюулагдаhан Москва городой ажалшадай түлөөлэгшэдэй, түбэй гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан нээгдэhэн дээрэ тоологдоно.

Тиихэдэнь Советскэ Союзай гимн зэдэлнэ.

hүүлээрнь КПСС-эй Центральна Комитедэй генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгын бэшэг уншана. Энэ бэшэг Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой табин жэлэй ойтой дашарамдуулан Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдтэ зорюулагданхай.

Элидхэл хэхын тулада СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречкодэ үгэ үгтэнэ.

Элидхэлэй удаа «Серп и Молот» гэжэ заводой сталевар, СССР-эй Верховно Соведэй депутат В. В. Клюев, ВЛКСМ-эй Москва городой Кировскэ райкомой секретарь Ирина Конюхова амаршалгын үгэ хэлээ.

Польшын маршал Мариан Спыхальскиин үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа. Тэрэ хадаа аха дүү социалис оронуудай түлөөлэгшэдэй үмэнэhөө үгэ хэлэhэн байна.

Сэрэгэй маршын хүгжэм зэдэлнэ. Совет Арми болон Флодой олон янзын түрэлэй сэрэгэй түлөөлэгшэд зал соо орожо ерэбэ.

Москвагай сэрэгэй округой сэрэгшэдые командалагшын нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник Е. П. Ивановский Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой солдадууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд болон офицернүүдэй КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээлдэхэ бэшэгые уншана.

Зал соо Эхэ ороноо шэн габьяатайгаар хамгаалагшадай нэрэ хүндэдэ альга ташалган болоно.

Баярай суглаан хаагдаба. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн дахинаа зэдэлнэ.

Б. ЛУКЬЯНОВ,
А. МЕДВЕДЕВ,
С. ФРОЛКИН.
ТАСС-ай корр.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой солдадууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд болон офицернүүдhээ

Эхэ оронойнгоо бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, тэрээнэй зэбсэгтэ хамгаалагшад тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргадагайнь түлөө халуун баясхалангай үгэнүүдээр Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ бидэнэр, совет сэрэгшэд, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 50 жэлэй ойе манай ороной арадуудай баяр баясхалангайгаар тэмдэглэжэ байhан эдэ гайхамшагта үдэрнүүдтэ хандданабди.

В. И. Ленинэй байгуулhан, Коммунис партиин ба совет арадай оролдон ургуулhан Совет Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот социалис Эсэгэ ороной олон тоото дайсадтай болоhон шэрүүн шанга байлдаануудай үедэ тон ехэ туршалгануудые нэрэтэй солотойгоор барижа гараа, манай ороной ажалшадай үнэн зүб хэрэгые хамгаалаа.

Дээрэ үргэн ябажа, тэрээн доро алба хэhэн манай дайшалхы тугууд Агуу Октябриин туяагаар толотуулагдаhан, граждан дайнай үедэ сагаантан болон интервентнүүдтэй болоhон байлдаануудай гал дүлэн соогуур гараhан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу дайнай илалтануудаар алдаршан суурхаhан байна. Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаануудай үедэ совет сэрэгшэдэй гаргаhан баатарлиг габьянуудые арад зон хододоо hанажа ябахал.

Өөрынгөө арадай эрхим шэнжэ шанарые бэедээ шэнгээhэн, угаа баялиг дайшалхы заншалтай, Агуу Октябриин түйлалтануудые хамгаалха түүхэтэ уялгануудаа эрхимээр дүүргэдэг нимэ армида алба хэхэ гээшэ угаа ехэ нэрэ хүндын хэрэг болоно.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы алдар солые бүри дээшэлүүлхэбди, баатарлиг габьяа гаргаhан манай эсэгэнэрэй, аханарай нэрэдэ хүрэмөөр ябахабди, hайнаар алба хэжэ, тэдэнэй дайшалхы хэрэгүүдые арьбадхахабди гэжэ бидэнэр тангаригаа үгэнэбди.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Коммунис партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр бүхы илалтануудба амжалтануудые түйлаа. Коммунизмын Агуу үзэл сурталаар сэрэгшэдые парти эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлнэ, Арми ба Флодые эрхим hайн дайшалхы техникээр, буу зэбсэгээр хангаха тухай оролдолго гаргана. Партиин хэрэгтэ саашадаашье үнэн сэхэ байхабди, тэрэнние тойрон бүри нягтаар жагсахабди, тэрэнэй ямаршье даалгабарине хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр дүүргэхэбди гэжэ бидэнэр найдуулнабди.

Арадтаяа таhаршагүй нэгэдэлтэй, олонациональна совет бүлэтэй бата бэхи хани барисаатай байха гээшэ манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түгэлдэр хүсэтэй байлгын барагдашагүй эшэ үндэhэн болоно. Өөрынгөө арадта алба хэхэhээ, коммунизмын илан мандалгын аша туhада зорюулан тэдэнэй хэдэг амгалан ажалые найдамтайгаар хамгаалхаhаа ондоо тиимэ нангин, хүндэтэй уялга маанадта байхагүй.

Эб найрамдал ба социализмын хэрэгые хамгаалха дайшалхы нягта жагсаалда аха дүү социалис оронуудай сэрэгшэд маанадтай хамта hэримжэ ехэтэйгээр зогсолсоно Нэгэ уг зорилготой, марксизм-ленинизмын үзэл сурталда үнэн сэхэ интернациональна уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхээр бэлэн байлга маанадые нэгэдүүлнэ.

Эхэ ороноо, тэрэнэй аюулгүй байдалые хамгаалхын түлөө угаа ехэ харюусалгатай байhанаа совет сэрэгшэд мэдэрнэ. Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта эсэргүүгээр американ империалистнуудай сэрэгэй бэлэдхэл шангадхажа, Вьетнамда ээрхэг түримхэй ябуулгаяа үргэдхэжэ Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлые тухиржа, ФРГ-гэй зонхилхы эгэгээдүүдэй үhөө нэхэхэ эрмэлзэлгыень дэмжэжэ байhан мүнөө үедэ энэ харюусалгамнай бүришье ехэ гээшэ. Империалистнуудай дээрмэдэлгын түсэбүүдтэ Коммунис парти, Советскэ правительство эрид шанга харюу үгэнэ, эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байhан арадуудта али бүхы туhаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлнэ. Ленинскэ энэ политикые бидэнэр халуунаар, нэгэн hаналтайгаар hайшаанабди.

Хэрбээ империалистнууд Совет Эхэ орондомнай, тэрэнэй нангин хилэнүүдтэ добтолон ороо гээшэ hаа, манай буу зэбсэгэй түгэлдэр хүсые бэе дээрээ үзэхэл. Арми ба Флот хатуужалтай, эрдэмтэй, дүй дүршэл ехэтэй офицерскэ кадрнуудтай. Эхэ оромнай зэбсэгтэ тэмсэл хэхэ эрхим hайн хэрэгсэлнүүдээр маанадые хангаhанхай. Өөhэдынгөө морально-дайшалхы шанарые нарижуулхын, сэрэгэй журам, эмхидэл ба гуримые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхын, мүнөөнэй дайшалхы техникые оролдосотойгоор шудалхын, подразделенинүүдэй, частьнуудай, корабльнууд ба соединенинүүдэй хүсэд дайшалхы зэhэнги бэлэн байхын тулада бидэнэр хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллахабди. Сэрэгэй хэрэг ёhотойл hайнаар шудалха гэhэн Ленинскэ захяа манай дайшалхы албанай ба hуралсалай хуулинь байгаа, саашадаашье байха.

Сэрэгүүд ба флодуудта дайшалхы, политическэ бэлэдхэлэй отличнигуудай, классна мэргэжэлтэдэй тоо олон болоно, отлична подразделенинүүдэй, частьнууд ба корабльнуудай тоо нэмэнэ. Манай дайшалхы ажалда үгтэhэн үндэр сэгнэлтээр бидэнэр омогорхонобди. Зүгөөр түйлалтануудынай үшөөл ехэ байжа шадахал. Ходоодоо албан тушаалдаа байха, Октябриин түйлалтануудые хамгаалхаар ходоодоо хүсэд дайшалхы бэлэн байха гэhэн партиин заабаринуудые нариинаар, шууд сэхээр бэелүүлхэ гээшэ нангин уялгамнай гэжэ бидэнэр тоолонобди

Агуу Совет гүрэнэй арми ба флодой сэрэгшэд Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүдынь ходоодоо байха, социалис гүрэнние хамгаалха талаар ехэ этигэл найдабарине нэрэтэй солотойгоор харюулха гэжэ бидэнэр Коммунис партиин Центральна Комитедые, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумые, Советскэ правительствые найдуулнабди.

Агуу совет арад мандаха болтогой!

Социализмын түйлалтануудые хамгаалжа байhан Совет Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Манай орондо коммунизм байгуулгые зоригжуулан эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ОРДЕНУУД СОВЕТ СЭРЭГЭЙ НАЧАЛЬНИГУУДТА БАРЮУЛАГДАБА

...ин 23-да Монголой Арадай Респуб-...ольстводо Советскэ Союзай сэрэгэй ...лагшадые МНР-эй орденуудаар ...болобо. СССР-тэ байдаг МНР-эй по-...лномочно... МНР-эй Агуу Арадай ...Президиумэй Указ уншаба. Энэ Ука-... совет-монгол хани барисаае хүг-...жөөлгэ, Монгол арадай эрхэ сүлөө болон бэеэ ...байдалые хамгаалха, бэхижүүлхэ ...хубитаяа оруулhанайнь түлөө, ...Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлгэдэ ...йнь түлөө, мүн Совет Зэбсэгтэ Хү-... 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ...арай орденоор Советскэ Союзай ... шагнагдаба гэбэл: Советскэ ...маршалнууд А. А. Гречко, И. И. Яку-... М. В. Захаров, армиин генерал А. А. Епишев, Советскэ Союзай маршал Г. К. Жуков, авиациин главна маршал К. А. Вершинин.

Мүн энэ Указаар дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаба гэбэл: генерал-полковник П. А. Белик, авиациин генерал-полковник Н. П. Дагаев, генерал-полковник Г. Ф. Воронцов, авиациин генерал-полковнигууд И. Д. Подгорный, И. Л. Туркель.

Орденуудые МНРП-гэй Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц барюулба.

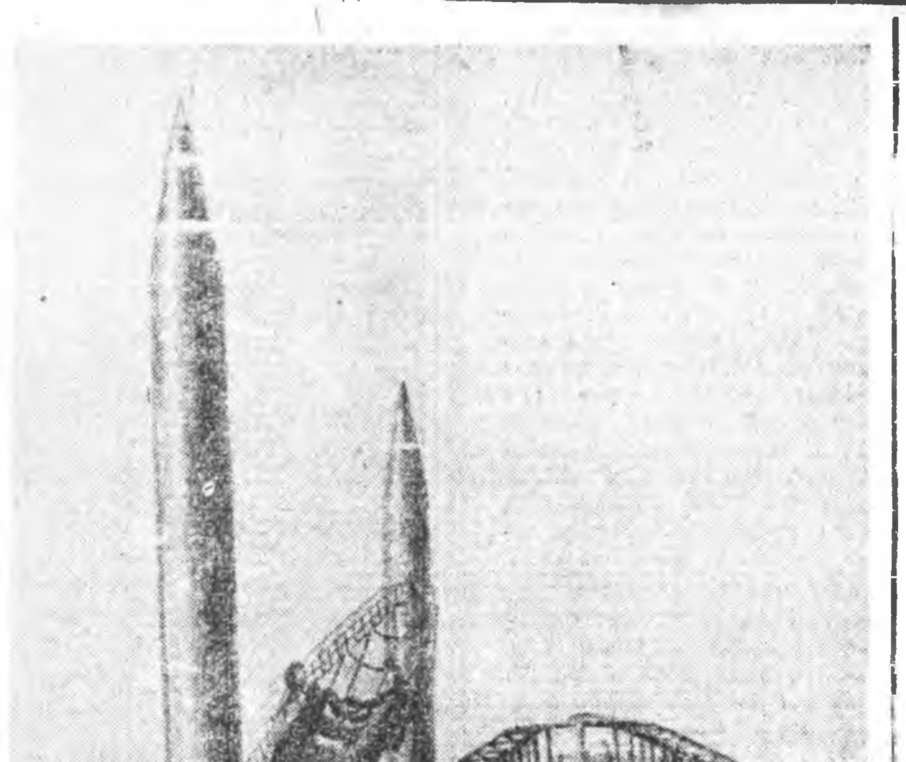
Шагнагшадай үмэнэhөө СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко үгэ хэлэжэ, МНРП-гэй ЦК-да, Монголой правительствада баяр хүргөө.

Ю. ЦЫДЕНБАЛ совет делегацитай уулзаа

...атар, февралиин 22. ...МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи ... МНР-эй Министрнүүдэй ...Түрүүлэгшэ Ю. Цыденбал ...Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 жэ-...айндэртэ хабаадалсахаяа ...армиин генерал И. А. Плиев ...Совет сэрэгэй делегацитай ...уулзаа.

МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй түрүүлэгшэ Ж. Самбу, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, МНРП-гэй, МНР-эй правительствын бусадшье хүтэлбэрилэгшэд уулзалгада байлсаа.

Ю. Цыденбал, совет сэрэгэй делегациин гэшүүд хоорондоо хани халуунаар хөөрэлдэhэн байна.



ХЭЗЭЭДЭШЬЕ БЭЛЭН

Холо буудалаг оперативно-тактическа ракетэнүүд дэлхэйн ямаршье райондо байhан дайсанай объектнүүдые үгы хэхэ шадалтай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ракетэ табиха түхеэрэлгэнүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

ДУРАСХААЛАЙ МИТИНГ

...ороноо хамгаалагшадтэ ...н, Улаан-Үдэ хотодохи ...проспектдэ табигдаhан ...нт-хүшөөгэй дэргэдэ ур-...үдэрэй 3 сагта хүн зон ...суглараа. Энэ хадаа ...хотымнай Октябрьска ...ажалшад болон залуу-...түлөөлэгшэд Совет Зэб-...Хүсэнүүдэй алдарта 50 ...ойн баярай митинг хэхэеэ ...байна.

...ые КПСС-эй Октябрь-...комой секретарь В. Н. ... нээхэдэнь. ССР ... Гимн зэдэлбэ. Сэрэгэй ... орлогшо майор А. Емельяновта үгэ үгтөө.

— Манай Арми 23 наhатай болоод байхадаа гитлеровскэ hүрэг дээрмэшэдтэй тулалдахаяа жагсан бодоо hэн. Дүрбэн жэлдэ үргэлжэлhэн хатуу шанга дайн Совет Армиин эгэршэгүй зоригтой, илагдашагүй хүсэтэй байhые бүхы дэлхэйдэ харуулаа, — гэжэ нүхэр Емельянов хэлэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу дайнда хабаадаhан запасай подполковник А. А. Сулейманов удаалуулан үгэ абажа, тэмсэлээр хатуужаhан, илалтаар алдаршаhан Совет Армиин габьяа тухай hонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Удаань медучилищиин hурагшадай зүгhөө Г. Коновенкин, сэрэгшэ В. Шелковников болон ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь В. Раднаев гэгшэд залуу үетэнэй зүгhөө удаа дараалан үгэ хэлэжэ, зайлашагүй болоо hаань,—Эхэ оронойнгоо уряагаар Совет Армиингаа зэргэдэ жагсахаар хэзээдэ бэлэн байhанаа мэдүүлбэ.

Митингдэ хабаадагшад монумент-хүшөөдэ гирлянд сэсэгүүдые олоор табяа. Буудалгын табан залп hүртэйгөөр нэержэ, Совет ороной солын дуун урагуугаар зэдэлбэ.

Н. ЕФИМОВ.

Табан жэлые—болзорhоо урид!

ЗОРИhОНДОО ХҮРЭХЭЛ

Василий Ерофеевэй hая эхэ хонидой отара даажа абаад байхада, ядалдахааршье, тухашархааршье ушар ажал дээрэнь дайралдагша бэлэй. Тэзд мал ажалда багаhаа дуратай, hубэлгэн тула даалгагдаhан хэрэгтээ ханамжатайгаар хандажа, түрүү хонишодой дүршэл шадабари халан абажа, уданшьегүй совхозойнгоо эрхим хонишодой тоодо ороо hэн.

Тэрэ гэhээр хэдэн жэл үнгэрөө. Үнгэрhэн жэл 100 эхэ хонинhоо 96 хурьга, хонин бүриhөө 3,5 килограмм ноохо хайшалжа тушааhан юм.

Василитай хамта хүдэлдэг А. Серпионов, Я. Орлов, И. Бродаевкэ гэгшэдшье энэ түйлаhан амжалтадань ehала хубитаяа оруулhан байха юм. Мүнөө эндэхид харууhалжа байhан 530 хонинhоо 512 хурьга түлжүүлжэ байнхай.

Эбтэй эетэй эдэ хонишод энэ жэлдэ хонин бүриhөө 4 килограмм ноохо хайшалжа, зуун хонин бүриhөө 98 хурьга түлжүүлхээр шиидэнхэй. Зориhондоо хүрэжэ, хүсэhэнөө абадаг эндэхид социалис уялгаяа дүүргэхэнь дамжаггүй.

Б. БУДАЕВ

Загарай.
Онохойн совхоз.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

УЛААН-ҮДЫН аймаг. (Телефоноор абтаба). «Улаан Оронго» колхозой дүрбэдэхи гүүртын hаалишад үнгэрэгшэ январь hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 170 литр hү haажа, ехэ амжалта түйлаба. Тэдэнэр hү hаалгяа нёдондоной январь hарынхиhаа хоёр дахин нэмээhэн байна. hүнэйнь тоhолиг хэзээ хэзээнэйхиhээ hайн. Тэрэнь 4,05 процент болоно.

Гүүртын түрүү hаалишад Л. Малаганова, Г. Волосатова, Л. Тарбаева болон бусад hара соо үнеэн бүриhөө 250—270 литр hү haагаа.

Иигэжэ энэ фермынхид hара соо хамта дээрээ 571 центнер hү haahан байна. Харин колхоз дотор бүхыдөө 829 центнер hүн haагдаа. hаалишадай энэ амжалта үндэрөөр сэгнэгдэнхэй. Гүүртынхидтэ КПСС-эй райкомой болон аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Эндэхи hаалишад табан жэлэй гурбадахи жэлдэ амжалтатай ажалай эхи табиба.

А. НАГАСЛАЕВ.

ХОРОЛТОГҮЙГӨӨР ТҮЛЖҮҮЛХЭБДИ

Хони үсхэбэрилгэ манай колхозой ажахын гол hалбари болонхой. Артелиимнай бүхы олзо доходой 60—70 процентнь хонин ажалhаа абтана.

Энэ шухала hалбариин нэгэ отарые даажа абаhаар арбаад жэл шахуу хүдэлнэб. hүүлэй хэдэн жэлэй туршада хонин бүриhөө хурьга алгадгүй түлжүүлнэбди.

Ямар аргаар иимэ амжалта түйлагданаб? Нэн түрүүн бидэнэр хонидоо hайнаар үбэлжүүлхые оролдонобди. hайнаар ондо ороhон хонидой ноохон ехэ, hайн шанартай байдаг, хурьгадшье олоор гаража, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэдэг.

Бидэ үбэлэй шанга хүйтэнэй эхилхэтэй сасуу хонидоо бэлшээридэ гаргахынгаа урид, бэлшээриhээ ерэхэдэнь, үбhөө hолоомотой холижо эдюулдэгбди. Үглөө бүри бэлшээридэ гараха хонидые амяарлажа, 6—7 хоногой туршада хашаада байлгажа, талха таряанай зүйл, зелёнко, үбhэ hайса эдюулнэбди. Тиигэжэ харууhалхада тэдэ түргэн заhаршадаг.

Манай эндэхи сагай уларил зөөлэн, саhанай багаар ородог тула хээлитэй болоhон хонидоо газаагаа барингүй, ойрын бэлшээридэ ябуулдагбди. Бидэ мүнөө жэл 681 эхэ хонидые харууhалнабди. Үнгэрhэн жэл 100 хонин бүриhөө зуун хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө 3 килограмм ноохо хайшалжа тушаагаа hэмди.

Хонидnай мүнөө хурьгалжа эхилээ. Хамтадаа 200 гаран хурьган абтаад байна.

Үнгэрhэн жэл сагай уларилай ган гасуур байhанhаа боложо, үбhэ тэжээл багаар хуряагдаа. Мүнөө отарадаа 500 центнер зелёнко, мүн эды шэнээн hолоомотойбди, хонин бүридэ 200 грамм талха таряанай зүйл үдэртэ эдюулэгдэнэ.

Үбhэ тэжээлэйнгээ хэды багашье hаань, тэрэнээ гуримтайгаар эдюулжэ, ехэ продукци абахаар оролдонобди. Хурьгадай гараhаар арбаад хоногой үнгэрхэдэ тэдэндээ зөөлэн үбhэ, талха таряанай зүйл аарсатай холижо, хобоо, хобтодонь хэжэ үгэдэгбди.

Энэ жэл хонидnай дэлэн ехэтэйгээр хурьгалжа, түл түрсэеэ үураг, hүөрөө hайса салхаана. Нялха хурьгад 15 хоногой туршада сүүдхэлээ 4—5 дахин хүхүүлэглэнэ. Саашадаа эхэдэнь үдэртэ гурба дахин табигдадаг.

Эдэ үдэрнүүдтэ сүүдхэдэ 20—25 хурьган түрэнэ. Урдань хурьгадаа хамтаараа абажа харууhалдаг hэмди. Харин hүүлэй жэлнүүдтэ хурьгашаднай сүүдхэдэ гараhан хурьгадые ами амяараа абадаг болонхой. Иигэжэ отарымнай хурьгад тус бүридөө 150-яад хурьга түлжүүлнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриhөө 3 килограмм ноохо хайшалха социалис уялга абтанхай. Энээнээ бэелүүлхын хойноhоо ehала оролдожо байгдана.

П. ЦЫЦЫКОВ.
Зэдын «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон.

ЖЭЛЭЙ ДҮН ГАРГААД БАЙХАДАА

«ГЭМЫНЬ УРДАА, ГЭМШЭЛЫНЬ ХОЙНОО»

⊙ Мүнгэн олзо оршонь 36 процентээр дээшэлжэ, 114.358 түхэриг сэбэр олзо оробо. ⊙ Ажалай бүтээсэ 45 процентээр ехэ болоо. ⊙ Хүдэлhэн хүн бүхэндэ тоолоходо 1178 түхэригэй продукци абтаа. ⊙ Тиигэбэшье продукциин өөрын үнэ сэн хэтэрхы ехэ.

КОЛХОЗОЙ правлениин, эхы колхозниигуудай жэл соо хэhэн хүдэлмэриин дүн гаргагдаба. Артелиин үйлэдбэри ойн баярай жэлдэ нилээд хүгжэжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб, социалис уялганууд дүүргэгдэнхэй. Мүнгэн олзо оршо 36 процентээр дээшэлжэ, колхозниигуудай ажалай түлөөhэн 23 процент ургаа. Урдань аймаг дотороо гээгдэжэ ябаhан колхоз мүнөө зарим дүнгүүдээрээ түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай. Энэмнай Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.

Жэлэй дүн гаргаад байхадаа ямар гол асуудалда анхархаб, колхозой хамтын суглаае яажа эмхитэйгээр үнгэргэхэб, колхозниигуудай урда ямар тодорхой зорилгонуудые табихаб гэжэ артелиин коммунистнууд сугларжа, хамтын суглаанай урда үдэшэлэн яаралгүй хөөрэлдэhэн байна. Тиихэдээ онсо анхаралаа экономическа асуудалнуудта табиха гэлсэбэ. Юуб гэхэдэ, үнгэрhэн жэлдэ артелиин правлени бүхы хүсэеэ продукци абалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ табяад лэ, тэрэниие үйлэдбэрилхэдэ хэды шэнээн гаргаша гаранаб гэжэ жэлэй туршада обёороогүй, хиналта табяагүй байшоо. Тиигэжэ жэлэй дүн гаргахадань, продукциин өөрын үнэ сэн айхабтар ехэ байба. Газар таряалангай, мал ажалай бүхы продукциин өөрын үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо дээгүүр гэжэ элиршэлэгдээ. Жэшээнь, центнер ороohоной өөрын үнэ сэн аяар 6 түхэриг 48 мүнгэтэ гэхэ гү, али түсэбhөө 3 түхэриг 62 мүнгөөр ехэ, центнер hүнэй сэн —19 түхэриг 57 мүнгэтэ болонхой. Одоол «гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гээшэ энэ ха юм даа.

ЯАХАДАА ПРОДУКЦИНЬ ҮНЭ СЭН ЕХЭТЭЙБ?

ХАМТЫН суглаан дээрэ элидхэл хэhэн колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. Тарнуев, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Ч. Гармаев, үгэ хэлэhэн колхозниигуудай энэ асуудалда харюусажа, саашадаа продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулхын тула юу хэхэ тухай тогтоhониинь hайшаалтай.

Газарай элдүүрилгэ, үрэhэ хүрэнгэ hайжаруулhанай ашаар ороohо таряанай, хартаабхын ургаса урда жэлэйхиhээ нилээд дээшэлжэ, түсэбhөө гадуур 1437 центнер таряа, 700 центнер хартаабха абгаа. Хэды тиимэ байбашье, энэ шухала продуктнуудай өөрынь үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаhанhaa ехэ байшоо.

— Трактор, машинануудта хэрэглэгдэдэг частьнуудай, түлишэ болон тоhодолгын зүйлнүүдэй гаргашалгын хойноhоо hара, квартал бүхэндэ хэншье хиналта табяагүй,—гээд, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ элидхэбэ.—Энэ шалтагаан дээрэhээ аяар 200 гаран центнер түлишэ нормоhоо үлүүсэ гаргашалагдаа. Жэжэ зэр зэмсэг, мэшээг гэхэ мэтэ ямаршье нормо, хиналтагүйгөөр гаргашалагдажа, хаягдажа байгаа.

— Ороohо таряанай өөрынь үнэ сэнгэй хэтэрмэ ехэ болоhониинь олон юумэнhээ дулдыдана, —гээд, агроном нүхэр Бадмажапов тэмдэглээ.—Муу шанартай үрэhэ андалдахын тула аяар 18 мянга гаран түхэриг хии гаргашалагдаа. Трактор, машинануудые хүдэлмэриин үеэр заhабарилхада 24 мянга гаран түхэриг үлүү ошоо. Механизаторнууд техникэдээ haланаар хандана. Һаяхан «ДТ-54» түхэлэй трактораи шэнэ рама түмэрэй хаядаhан болтогдоод тушаагдашоо. Тоог дээрэ хүдэлмэриин hайнаар эмхидхэгдээгүйhөө нилээд ехэ таряан гутажа haлаа. Саашадаа бригада бүхэниие ажахын тоосоондо оруулжа, трактор бүхэндэ хэды шэнээн мүнгэ гаргашалхаб гэhэн тусхай лимит хүргэгдэхэ ушартай.

Ороohо таряанай ургажа байха үедэ адууhа мал тэндэ орожо, нилээд ехэ таряа эдидэг, хосоросдог. Эдэ бүгэдые сомоной Соведэй гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд хаража, мэдэжэ байгаад, колхозой правленидэ бодото туhаламжа хүргэдэггүй байhаниинь гэмшэлтэй. Тэрэшэлэн хабар, намарай паар ехээр хахалжа, тэрэнээ ходо сэбэр байлгаха, шэнэ газар элдүүрилжэ, зелёнко тариха тухай колхозниигууд сэхэ хэлээ.

— Таряалан, сабшалан дээрээ, илангаяа кукуруза тариха газартаа наг шэбхэ багаар гарганабди, абтаhан минеральна үтэгжүүлгээ хүсэд hайнаар хэрэглэнэгүйбди,—гэжэ 2-дохи тракторна бригадын бригадир Д. Собенников колхозниигуудай анхарал татаба.

— Артелиингээ гол баялиг—газараа зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүйбди, — гээд лутовод-фуражир Ц. Доржиев захалба.—Харганаагай уhалууриин hубаг, ханаабуудые үргэдхэжэ, зүбөөр хэрэглэжэ шадабал, нилээд ехэ таряалан, сабшалангые ундалуулжа болохо. Сабшалан дээрэ ургаhан ногоон саг соогоо, hайнаар хуряагдажа абтанагүй. Эдэ бүгэдэ продукциин өөрынь үнэ сэн дээшэлүүлнэ.

Мал ажалда баhал нимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Үбhэ тэжээлэй, ороohо таряанай үнэ сэн ехэтэй байhан дээрэhээ, мүн фермэ дээгүүрхи жэжэ хэрэгсэлнүүдтэ haланаар хандаhанhaa, малай ашаг шэмын үшөө бага байhанhaa hүн үнэтэй болоно, колхоздоо гарза ушаруулна.

— Үнгэрhэн хоёр жэлэй туршада haалиин фермэдэ томо 73 бидонууд, 298 хүнэг гарhаа гаргагдаhан, үгы хэгдэhэн. Гансахан эдэ мэтэ жэжэ хэрэгсэлнүүдтэ haланаар хандаhан дээрэhээ haaгдаhан hүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн аяар 2 түхэригөөр ехэ болоо,—гээд шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ ажаглаба.

Фермэнүүд дээрэ ариг сэбэр муугаар сахигдаhанhaa боложо, hүнэй шанар бирагүй байшоо. Гүрэндэ худалдагдаhан hүнэй 19,5 процентнь муухай, 12,8 процентнь гашалангир байhан. Энээнhээ болоно нилээд ехэ hүн, мүнгэ зөөри алдагдаhан байха юм.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхахын, бригада, гүүртэ, отарануудта үлүү гаргаша гаргахагүйн тула тэдэнэртэ ажалай, мүнгэ зөөриин гаргашын лимит хүргэжэ, тэрэнэй дүүргэлтые hара, квартал бүхэндэ шалгажа байха эрилтэ колхозой правленидэ табигдаа. Тиихэ зуураа үйлэдбэриин бүхы бүлэгүүдтэ тоо бүридхэл нарибаар табижа, продукциин өөоынь үнэ сэн хямдаруулха хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байха шухала тэлсээ. Илангаяа колхозой бухгалтериин хүдэлмэри нарин hайн болгохо тушаа колхозниигууд дурадхаа.

АЖАЛАЙ ЖУРАМ—АМЖАЛТЫН ЭХИН

ОЙН БАЯРАЙ жэлдэ бүхы зүйлэй продуктнуудай урдынхиhaa нилээд ехээр абтаhанай, колхозниигуудай хамтын ажалда эдэбхитэйгээр хандадаг болоhоной ашаар ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ. Ажалда хабаадаhан хүн бүхэн нэгэ үдэр хүдэлхэдөө колхоздоо дунда зэргээр 9 түхэриг 53 мүнгэнэй продукци оруулаа. Энэнь 1966 ондо 6 түхэриг 88 мүнгэнэй байhан. Тиигэжэ ажалай бүтээсэ 45 процентээр дээшэлhэндэ тоологдоно. Энэ hайн гээшэ.

Теэд юрэнхы дээрээ хүнэй нэгэ үдэр хүдэлхэдөө үйлэдбэрилhэн продукциин хэмжээн үшөөл бага байна. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, таряалангай ургаса, малай ашаг шэмэ түрүүшүүлэйхиhээ доогуур. Үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриhөө минил 8,3 центнер тарчан, 7,7 центнер үбhэн, 75 центнер хартаабха хуряагдаа. Энэ үедэ үнеэн бүриhөө 1926 килограмм hүн, хонин бүриhөө оройдоо 2,3 килограмм ноохо абтаа хэ юм. Тугал, хурьга түлжүүлгэ баhал бирагүй байhаар.

Саашадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэхэ байhаниинь элитэ. Эрхим сортын элитнэ шанартай үрэhэ энэ жэлдэ абажа, тэрэнээ ойрын хоёр жэлдэ арьбадхажа, бүхы таряаландаа хэрэглэдэг болохо гэжэ хамтынгаа суглаан дээрэ хэлсээ. Мүн газарай элдүүрилгэ hайжаруулжа, газараа горитой уhалдаг, үтэгжүүлдэг болохо хэмжээнүүд хараалагдаа.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула үүлтэр hайжаруулха, хүдэлмэри hайжаруулха, малшадай мэргэжэл, шадабари ехэдхэхэ тушаа олон дурадхал ороо. Нэн түрүүн малай үбшэ хабшантай тэмсэжэ, тэрэниие үхэл гарзада оруулхагүй талаар ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдтэ, малшадта шанга эрилтэ табигдаа.

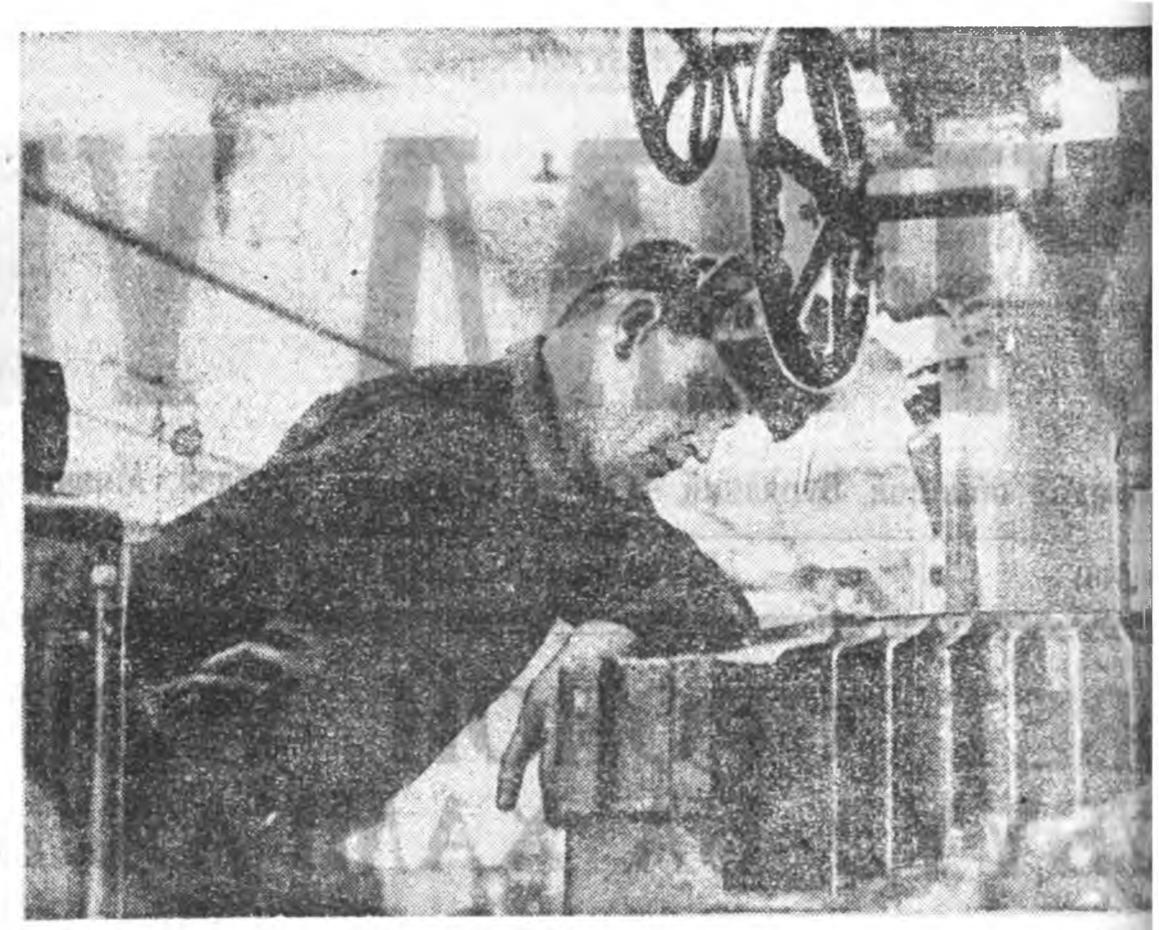
Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозниигуудай ажалай түлөөhэндэ хараалагдаhан мүнгэ гүрэнэй банкhaa ямаршье haадгүйгөөр урьhaар үгэдэг болоhоной ашаар ажал хэhэн хүнүүдэй салин хүлhэн hapa бүри алгадгүй түлэгдэнэ. Тиигэжэ колхозниигууд хамтын ажалда нилээд урматайгаар ябадаг болонхой. Жэлэй туршада ажал хэжэ шадаха хүн бүхэн 225 үдэр хүдэлжэ гараhан байна. Теэд түрүү, урагшаа haнаатай хүнүүдэй амарха сүлөөгүй ажаллажа ябахада, зарим нэгэн хүнүүд элдэб шалтаг олоод лэ хүдэлмэри хэнгүй hуудаг гэжэ шүүмжэлэгдээ. Ажалай наhанай 253 колхозниигой арба гараниинь хамтын ажалда нэгэшье үдэр жэл соо хүдэлэчэгүй гараа, 88 колхозник хамтын суглаагаар тогтооhон тоото үдэр ажаллаагүй байшоо. Тиимэ колхозниигуудай тоодо Цыретор Будаева, Антонина Дамбаева, Тогтохо Цыденов, Евдокия Хамуева, Бутыд Бадмаева болон бусад ороно.

Хойшодоо колхозниигуудые хамтын ажалда олоор хабаадуулхын тула хүүгэдэй ясли, саад түхеэрхэ тухай колхозой правленидэ дурадхагдаhан байха юм.

Колхозой хамтын суглаан эмхитэйгээр, hонирхолтойгоор үнгэрөө. Үгэ хэлэhэн хүн бүхэн артелиингээ ажал яажа урагшань татахаб, ямар аргаар продукци ехээр абадаг болохоб, хайшан гэжэ ажалай гаргаша хороохоб гэжэ hанамжа, дурадхалнуудаа оруулhаниинь тон hайшаалтай. Илангаяа ниитын малые шэмэтэй hайн, үнэ сэн багатай тэжээлээр хангаха тушаа олон хүн хэлээ. Ургаса ехэтэй кукуруза таридаг болохо дурадхал ороо.

Артелиин хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд колхозниигуудай эдэ hанамжа, дурадхалнуудые бэелүүлжэ, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадабал, 1968 ондо бүри ехэ амжалта туйлаха байhаниинь элитэ.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.



Улаан-Үдын «Электромашина» заводойхид табан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь ур оной ноябрийн 7 хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Энэ заводой автокранова цехэй кар мунис ажалай ударник Юрий Михайлович Полуянов габьяата ажалаараа шалгарна, даабари ходол үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Полуянов ажалдаа.

А. МАНТА

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШ

Хүсэл оролдолго гаргабал...

Үнгэрhэн жэлэй март hара hэн. Улаан-Үдэ хотын түмэр замай ОРС-ын 6-дахи магазин соо Ивалгын болон Тарбагатайн кондитерскэ фабриканuудай конфетэнүүдэй выставкэ-худалдаан болохо байгаа.

Нэгэ залуу эхэнэр гайхаhаншье, баярлаhаншье хэбэртэй. «Ивалга болон Тарбагатайда иимэ амтатай, шанар hайнтай конфетэ, печени хэдэг болоо юм гэжэ мэдээгүй ябаабди» — гэбэ.

Иимэ конфетэнүүдые холын хото городуудhaa асардаг гэжэ зарим нэгэн хүнүүд hанадаг. Харин манай эндэхи кондитерскэ зүйлнүүд шанар муутай, амтагүй гэлсэдэг. Тиимэшье байгаа. Ивалгын кондитерскэ фабрикын конфетэ, печени худалдаанда гүйсэгүй hэн. Фабрикын коллектив иимэ дутагдалаа усадхаха тухай яhала бодомжолжо үзэhэн, зохихо хэмжээ абаhан байгаа. Мүнөө фабрикын коллектив аяар 85 зүйлэй конфетэ, печени хэнэ. Зарим бригадынхид халаан соогоо 5—6 тонно продукци бүтээжэ, гүрэндөө тушаана. Энэнь ехэ амжалта гээшэ. Урдань жэлэй туршада үйлэдбэрилдэг продукцяа мүнөө нэгэ халаан соо хэдэг болоо.

Ивалгын кондитерскэ фабрика республикымнай эдеэ хоолой промышленностиин нэгэ томо предприяти болонхой. Эндэ бүтээн гаргагдадаг продукциин шанар нилээд hайжараа. Хүсэл оролдолго гарган ажалладаг, фабрикын нэрэ хүндын түлөө оролдодог түрүүшүүл яhала олон. Тэдэнэй нэгэн тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Үшөө эдир залуу байхадаа Елена Семёновна Шоноева кондитерскэ фабрикада ерээ hэн. Тэрэ үедэ фабрикашье гэжэ даа, минии лэ нэгэ багахан цех соо пряник, нэгэ зүйлэй карамель хэдэг байгаа. Бүхы ажалынь гараар лэ хэгдэдэг байгаа. Тэрэ гэhээр хорёод жэл үнгэрбэ.

...Мастер Елена Семёновна Шоноева карамельнэ цехые толгойлон хүтэлбэрилнэ. Энэ цех соо гурбан бригада хүдэлдэг. Үни удаан саг соо хүдэлжэ дүй дүршэлтэй болоhон мастер конфетэ хэлгын бүхы нюусые hайн мэдэдэг болонхой. Үнэхөөрөө элдэб зүйлэй жэмэс, саахар холихо, худхаха, hүүлээрнь амтатай конфетэ болгон, гоё hайхан саарhанда орёохоор бэлэн бэшэ ёhотой.

Елена Семеновнагай хүтэлбэрилжэ байдаг цех ямар зүйлэй конфетэнүүдые бүтээн гарганаб? Саарhанда орёогдоhон шоколадна карамельшье хэдэг.

Шоколадна конфетэ хэхэнь үнэхөөрөө орёо бэрхэ. Олон зүйлэй холисо бэлдэхэ, тэрэнээ зүбөөр тааруулха хэрэгтэй. Тиигээгүй hаа амта муутай продукци гараха. Иимэ онол hайса шудалhан Елена Семеновна хүдэлмэришэдые дүй дүршэлдөө hургадаг, хэрэгтэй туhаламжа хүргэдэг. «Буревестник», «Наша марка», «Апельсиновый ликер» гэхэ мэтын шоколадна карамельнүүд наймаанда гүйсэтэй юм.

Мастерай тушаал даажа абаhан Елена Семеновна цехэй олон асуудал шиидхэлсэнэ. Хүдэлмэришэдые хэрэгтэй газартань зүбөөр хубаарилан табиха, саахар болон элдэб холисо тушаан абаха, кондитерскэ зүйлнүүдые хэхэ технологиин эрилтэ хинан шалгаха, цех соохи ариг сэбэр сахиха гэхэ мэтэ олон асуудалда мастер анхарха ёhотой. Үйлэдбэриин түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөнэй үүргэ айхабтар ехэ. Бригаданууд хоорондо социалис мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнэй дүүргэлтэ хинан шалгаха гээшэ мүн лэ мастерай уялга. Мастер үйлэдбэриие эмхидхэгшэ байхаhaa гадна, хүдэлмэришэдэй хүмүүжүүлэгшэ юм. Тиимэhээ Елена Семёновнагай дүүргэхэ уялга, үүргэ олоншье, харюусалгатайшье юм. Энэ эхэнэр тусхай hургуули дүүргээшьегүй haa, олон жэлдэ а
рэгтэй дүй дүршэл
Энэ дүй дүршэлынь
сугтаа хүдэлдэг нүхэ
туhатай. Юуб гэхэдэ,
ноева баян дүй дүр
мэришэдтэ дамжуула
лэдбэриин оньhо шу
гэнь саг ургэлжэ
даг. Олон тоото орёо
дые түргэн саг соо
домжолхо hубэлгэн
яhалашье туhатай.

Цех соо дэлгэрэн
мүрысөөндэ Анастаси
на Брянскаягай
бригадын гэшүүд т
на. Тэдэнэр Совет з
лэй бригадын хүндэ
дэ хүртэнхэй, энэ
дээрэ үргэн ябадаг.
дын түрүү зэргэдэ г
гэ нэрэ зэргэдэ хүрт
Елена Семёновнагай
үүргэ нилээдгүй ехэ.

Мүнөө фабрикы
үнгэрhэн жэлэйнгээ
гаргажа байна. Ба
дүн туйлагдаа г
түсэбhөө гадуур 195
дэб зүйлэй конфе
республикынгаа
тушаагдаhан байна.

Үдэр хоногой ош
рикын үйлэдбэри h
хим hайн шанартай
нэ.

Ажалдаа hайн үр
hанайнгаа түлөө тэ
Буряадай обкомой,
гаа Министрнүүдэй
ховно Соведэй През
профсоведэй дурасх
тугаар шагнагдаа ба

Эртын наранаар б
хүдэлмэришэ зон ө
барилга, фабрика та
Тэдэнэй дунда Елена
үглөө бүри яаралта
даг. Цехтээ ороhон
сагаан халаад ү
бооно. Тингээд ү
олон асуудал шиидх
Орёо оньhон үйлэ
тэнь үдэр бүхэндэ
олон асуудал гарада

Ивалгын фабрика
мал үйлэдбэритэй, т
тинуудай тоодо орол
нёдондо жэлэй түр
аргаар хүдэлдэг 10
рэлгэ конфетэ хэдэг
доо. Конфетэнүүдые
орёохо ажал оньho
Тиимэhээ хүдэлмэри
бүтээсэ пилээд дээш
циин шанар hайжар
хэгшэд арад зоной
байгаа эрилтэ ханга
лэй амтатай, гоё h
нүүдые бүтээхэ гэжэ
долго гаргажа байна.

Э. ДО

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

НЭЭМЭЛ ХЭШЭЭЛҺЭЭ

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхоздо марксизм-ленинизмын суртал шудалха хоёрдохи жэлэй hургуулидань hаяхан нээмэл хэшээл болоо. Аймагай центрэй зарим партийна организацинуудай, «Дружба» колхозой отделенинүүдэй партийна пропагандистнар хэшээлдэ байлсаа.

Еланьдахи отделениин коммунистнууд болон бусад эдэбхитэд —энэ hургуулида hурадаг хүнүүд нэгэ сагта сугларжа гуримшаhан. Һурадаг хүнүүд хэшээлдээ бултадаа ерэбэ. Бултадаа номтой, дэбтэрнүүдтэй.

«Дэлхэйн нэгэдэхи империалис дайн» гэhэн карта самбарта улгагдаатай. Үзэхэ темэнь: «Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ большевигууд. Россидахи хоёрдохи революци». Пропагандист Н. Н. Архипенко хэшээл үнгэргэнэ. Хэшээлэйнгээ сагай түрүүшын хахадта пропагандист шэнэ материалаа хөөрэжэ үгэбэ. Урда тээнь үзэhэн материалтаяа холбон, хүрянгы оролто хэhэнэй удаа пропагандист дайнай урда тээхэнэ дэлхэй дээрэ ямар байдал байгааб гэжэ харуулба.

Шэнэ темээр хөөрэхэдөө, дэлхэйн нэгэдэхи дайн ямар шалтагаанhaa болооб, ямар шэнэ түхэлтэй дайн бэ, социалис революци тухай Ленинэй теорин гол илгаанууд, февралиин буржуазно-демократическа революциин шэнжэ, тэрээндэ ямар хүсэн хабаадааб гэhэн асуудалнуудта пропагандист хүнүүдэй анхарал татаhан байна. Дайнай шэнжэ шанар тодорхойлхоодоо, нүхэр Архипенко В. И. Ленинэй зохёолhоо, дайн тухай агуу багшын хэлэhые дурдалсаба. Мүнөөнэй байдал дээрэ абажа харуулхадаа, Вьетнамда болоно байгаа дайн Америкын зүгhөө эзэрхэг түримхэй булимтаралгын шэнжэтэй, вьетнам арадай зүгhөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн болоно гэжэ пропагандист тодорхой жэшээ дээрэ харуулба.

Эндэ байhан хүнүүд, мүн бусад тээhээ ерэhэн пропагандистнар нүхэр Архипенкын хэлэхые хананхатайгаар шагнаа.

Хэшээлэй түрүүшын хахад иигээд дүүрэбэ. Пропагандист олон литература хэрэглээ, хөөрэлдөөнэй гуримаар бүхы материалаа хэлэжэ үгөө.

Хэшээлэй хоёрдохи хахад соо урда тээнь үзэhэн материалаараа хөөрэлдөөн болобо. Эндэ пропагандист дүршэл, эди шадяа харуулжа шадаа. Һонин hонин асуудалнуудые табижа байгаад, нүхэр Архипенко бүхы хүнүүдээ хөөрэлдөөндэ хабаадуулха юм. Хүнүүд хойно хойноhоо бодожо, үгэ хэлээ. Харюунуудынь яhала hайн, тодорхой, үнэншэмэ. Һүүлдэнь дэлхэйдэ болоhон hүүлшын үйлэ хэрэгүүд тухайда колхозой шофер И. Г. Новокрещенных хэлэжэ үгэбэ. Англиин премьер-министрэй Советскэ Союз ерэhэн тухай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай Инди, Афганистанаар ябаhан тухайда, США-гай тагнуулай кораблиин КНДР-эй уhа руу ороhон тухай, ядерна зэбсэгтэй американ самолеудуудай ниилэлгэ тухай, Вьетнамдахи байдал тухай болон бусад үйлэ хэрэгүүд тухайда хөөрэбэ. Удаадахи хэшээлдэ иимэ мэдээсэл хэхыень А. С. Бутаковто даалгагдаба.

Һүүлдэнь нээмэл энэ хэшээл тухайда хөөрэлдөөн болоо. Тиигэхэдээ эндэ байлсаhан пропагандистнар нүхэр Архипенкын хүдэлмэрине hайшда тоолобо. Тон hайн юумэниинь гэхэдэ, хүнүүдые эрдэмээ дээшэлүүлхэ хүсэлэнтэй, номдо дуратай болгоо. Хүнүүд өөhэдөө ном үзэжэ hураа, дүршөө, хэшээлдээ эдэбхитэйнүүд, гурим журам hайнтай. Пропагандист бүхэнэй гол зорилго энэл ха юм даа. «Недели соо дэлхэй дээрэ болоhон үйлэ хэрэгүүд» гэhэн хөөрэлдөөниинь ехэ hонин гэжэ эндэ байлсаhан пропагандистнар ехээр hайшааба.



Хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын институдай ороohото ургамалнуудай лабораториин хүтэлбэрилэгшэ, Социалис Ажалай Герой В. Е. Писарев Зүүн Сибириин районуудта тариха хара таряан шэниисэ хоёрой хоорондоhоо шэнэ сортын таряа гаргаа юм. Шэнэ сортын таряан хүйтэнhөө айдаггүй, нэгэ килограмм үрэhэнhөө 50 килограмм ургаса абажа болохо. Зураг дээрэ: В. Е. Писарев шэнэ сортын таряанай хоолос хаража hууна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗУРАГЛАЛ

ХОНИШОН

САГААН hарын гарабашье, газаа үшөө шэмэрүүн хүйтэн зандаа. Үглөөнhөө нааша аали намдуу байhан аад, үдын хойто тээ hалхилжа эхилбэ. Һалхин бүри эршэдэhээр тала дайдын хүбэн сагаан хүнжэл дээгүүр сагаан тооhо хаятуулан тууна. Газаа шуурганай сааhа бордоhоор үлеэн хүүсэжэ байhан дээрэhээ, үдэшын бүрүүл харанхын тала дээгүүр тунаhаниинь шье мэдэгдэнэгүй. Эгээл энэ үедэ Гаахаанай хонишодой отарын газаа шаргаараа дүүрэсэ шэлбэhэтэ мүшэр ашаhан моритой хүн тулажа ерээд, тээбэреэ хонидойнгоо хорёогой нэгэ буланда бүүлгэжэ, морёо шаргаhаань мулталан, үбhэ үгэнэ. Набтаршаг бэетэй энэ хүнэй шарайнь хүйтэндэ хүрилэн улайнхай, нидхэнүүдынь, абар табар hахалынь сэнтээд, сайража харагдана.

Цырен-Дондоб гэртээ орожо ерээд, хүбсаhанайнгаа саhа гүбижэ байхалаа:

— Зай, хонин хурьгалаа гү? — гэжэ үлэшынгөө хоол бэлдэжэ байhан Цыбигмид hамганhaa асууна.

— Гажидма тээ тугаарай хонидой байрада ошоод ерээ. Хурьгалха хэбэртэй хонин үгы гэнэ hэн. Эгэшэнии мүнөө баhал хонидоо эрьежэ харахаяа ошоо. Даараа гүш? Халуу оруулжа, сайгаа бари. Энэ нигэхэдээ яатараа шуурганан гээшэб? — гэжэ тэрэ харюусана.

— Аха, эсээ ёhотойш. Мүнөө hүниндөө бишии хонидоо хаража хоноhуу. Амаржа унта даа, — гэжэ газааhaa орожо ерэhэн Гажидма хонишон тээшэ харана.

— Хурьганай гарабал..: Түрүүшынгээ хурьга өөроол абаха ёhотойб, — гэжэ Цырен-Дондоб хэлээд туршана.

— Хонин хурьгалхагүй, — гэжэ эгэшэнь ахынгаа hанаа заhана.

ҺҮНИ. Һалхи шуурган гэртэ орохо хүсэлтэй шэнгеэр сонхын хаалтануудые, үүдэ уурtaйгаар тоншожо, арга шадалаа барагдахалаа, утаар ганиран улина. Гэр соо шэб харанхы. Цырен-Дондобой нойрынь яашье хүрэнэгүй. Тэрэ hанаандаа нэгэ юумэ мүнөөлэр дутуу хэhэн шэнги. Хонишон юугээ дутуу хэhэнээ хэды оролдожо шэбшэбэшье, haнажа ядана. Тэрэ эрьелдэжэ, нүгөө тээшээ хаража хэбтээдшье туршана. Теэд нойрынь хүрэнэгүй.

Цырен-Дондоб үхибүүдээ hэрюулхэгүйн тула аалиханаар оронhоо бодожо, тамхяа аhаагаад, гуталаа холхиндогоор үмдэжэ, газаашаа гарана, Тэрэнэй нэгэ хэды болоод газааhaa орожо ерэхэдэ:

— Юугээ hүни үдэрөөрөө гүйнэш? Өөрөөшье унтахагүй, хүниие шье унтуулхагүй. Хурьгалха хонин хурьгалхаяа байгаа бэшэ юм гү, — гэжэ Цыбигмид hамганиинь гүбэрнэ.

— Түрүүшын хурьган үшөө гараадүй байна, — гэжэ хонишон хэлээд, hанаагаа алдаhаар унтаридаа оробо...

Һүниин 3 час. Хүнэй гарhаань угзархада, хонишон hэрншэбэ. Хүлэршэнхэй.

— Юундэ зүүдэлнэш? Үбшэлөө гүш? — гэжэ hамганиинь асууна.

Юугээшье ойлгохоёо болишоод байhан хонишон hамганайнгаа иигэжэ хэлэхэдэ, юун тухай зүүдэлhэнээ одоошье haнажархиба.

— Хониднай ехэ олоороо хурьгалжа байна гэжэ зүүдэлээб. Одоошье түрүүшымнай хурьган гарахань ха. Эльгэ зүрхөөрөө таанам, — гэжэ Цырен-Дондоб хэлээд, хубсаhaa үмдэжэ, хотондоо гүйшэбэ.

Тэрэнэй хотон соогоо ороходонь нэгэ хонин хурьгалхаяа байгаа бэлэй. Хонишон хурьганай гарамсаар тэрэнэйнгээ ама хамарыень, нюдэшэхыень аршажа, эхынь хоншоорхоной хажууда табиба.

Түрүүшын хурьган! Хонишон хүнэй түрүүшын баяр. Дэрээнэй совхозой нэгэдэхи отделениин хонишон Цырен-Дондоб Бурлаевай отара дээрэ мүнөө жэл хэды олон хонин түрэхэб даа. Аяар 604 хонин!

НҮХЭР Бурлаев хонин ажалда үни ябаашьегүй hаа, хони адуулха, хурьга түлжүүлхэ дүршэлтэй болоhон хүн. Дүрбэ — табан жэлэй саада тээ Цырен-Дондобтон Һорюур нютагта хашараг бүрүүнүүдые харууhалдаг байhан юм. Тиихэдэ совхоздонь хонишод дуталдадаг бэлэй. Цырен-Дондоб энээниие hайн мэдэхэ байбашье, хэжэ байhан ажалhaa гаража, эхэ хонидой отарада орохоёо зүрхэлдэггүй hэн. Нэгэтэ гэр бүлөөрөө эхэ хониной отара даажа абахыень совхозой дирекци дурадхаба. Малшан шэбшэжэ үзэhэнэйнгөө hүүлээр, хонишон болохо гэжэ шиидээ бэлэй.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо Цырен-Дондобтон түрэхэ хонидые харууhалжа эхилээ.

— Түрүүшээр хүшэрхэн бэлэй. Тиихэдэ тэжээл хоморшог байhан. Үбhөө ямар сагта, хайшан гэжэ хонидтоо үгэхэеэ мэдэхэгүйш, — гэжэ тэрэ мүнөө хөөрэдэг.

Мүнөө Цырен-Дондоб Бадмаевич совхозой түрүү хонишодой нэгэн болонхой. Ойн баярай жэлдэ тэрэнэй даалаг отарынхид 100 эхэ хонин бүриhөө 92 хурьга түлжүүлhэн, хонин бүриhөө 2,8 килограмм ноохо хайшалhан байна. Хонишонhоо хайшан гээд энэ амжалта туйлаhан тухайдань асуухада, тэрэ олон юумэ шашангүй:

— Хамаг юумэн хүнэй оролдолгоhоо,—гэжэ хэлэдэг заншалтай.

Цырен-Дондоб жэлэй дүрбэн сагта хонидойнгоо хүшэ алдахуулангүй байхые оролдодог хүн. Ногооной бултайжа эхилэмсээр отарань зуhаландаа. Олтирог гэжэ газарта ерэдэг. Хонид эндэхи бэлшээридэ ехэл таарaжа бэлшэдэг юм. Ногоониинь шэмэтэй.

УРЗАНДА зун хура бороо хэдэн үдэрөөр таhалгаряагүй оробо. Эдэ үдэрнүүдтэ хонишод ехэ тухашарба. Хэдэн үдэртэ хура бороо соогуур хонидоо манаhан хонишод бороогой нам гэхэдэ амаржа унтаба. Цырен-Дондобой hүни hэрихэдэнь, зүүн шугы соо юумэнэй аймшагтайгаар шааяха, ой модоной нижаганаха дуулдаба. Хонишон юунэй болоhые түрүүшээр ойлгобогүй. Баргажан мүрэнэй эрьеhээ халижа, туйлай ехэ үерэй болоhые тэрэ мэдэхэдээ түргэн нүгөөдүүлээ hэрюулжэ, хонидоо үндэр добуун өөдэ туужа эхилбэшье, бүхы отараяа абаржа шадабагүй. Тиихэдэ олохон хонид үерөөр урдаа бэлэй. Цырен-Дондоб ами наhaяа хайрлангүй, үертэ ороhон хонидоо бүхэли hүниндөө уhан haa гаргажа хоноhон
иимэ баатаршалга
олохон хонид уhанда
лохо байгаал.

— Цырен-Дондоб
най үедэ хонидоо h
таргалуулдаг занша
марай үедэ hайн х
хонидынь саг болзо
до ородог, хурьга ха

Хонишоной зун,
хүдэлмэринь ехэ. Үб
үедэ Цырен-Дондобо
рэнние онгосоор гат
хонидто үбhэ сабшал
хыень хаража боло
отарынхид хонидтоо
үбhэ хуряажа абаhа

Энэ үдэрнүүдтэ ота
рүүшын хурьгад
Отарынхид мүнөө жэ
нин бүриhөө 95 хур
хонин бүриин 8 к
га бэшэ ноохо хай
дэнхэй. Гаахаан
Цырен-Дондоб Бур
hамган Цыбигмид
Гажидма Бурлаева
доо заатагүй хүрэх
гэхэдэ, эдэнэрнай ү
хонишо хүнүүд шу

Г. Р

…УРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

АРАД ЗОНОЙ СОЁЛОЙ, АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ҺАЙНААР ХАНГАХА

…ной соёл гэгээрэлэй, ажаһуудалай хэрэглэм… ямараар хангагдажа байһан тухай тус …шадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой … Г. С. Сангадиевай тоосоое Буряадай АССР-… Соведэй Президиум һаяхан шагнаба.

…нэ жэлэй туршада Хэжэнгын аймаг дотор … баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Сүүдхэдээ …ээмэ бариха пекарни, хоёр айлай байха …татай 24 шэнэ гэр аймагай түб тосхондо …дэхи леспромхозууд соёл гэгээрэлэй хэдэн … бодхоогоо.

…литература, искусствын недели нёдондо эндэ … үнгэргэгдөө. Соёл гэгээрэлэй эмхи зур…-политическэ темэтэй элидхэл, хөөрэл… ажалшадай дунда ходо үнгэргэдэг. Аймагай … ансамбль, мүн бусадшье уран һайханай … колхоз, совхозуудта гаража, һонирхолтой …жэгүүдые табидаг байна.

…тор хэдэн шэнэ магазин нээгдээ. Аймагай … ажаһуудалай эрилтэ хангадаг комбинат гу… оёхо, гэрэй элдэб хэрэгсэлнүүдые заһаха … һайжаруулжа байнхай. Зоной эрилтэ хэрэг… …даг мастерскойнууд Хэжэнгэ, Чисаана, …схонуудта, Сулхара, Хүртэй поселогуудта …уудэл мастерской холын гүүртэ, отаранууд …фигай ёһоор ябажа, малшадай захяае саг …хые оролдоно.

…аймагай соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай … олон дутагдал бии байһаар. Вознесеновка, …осхонуудай клубууд залагай зайдан бай… …онь орожо харахада, ямаршье гоёолто шэмэглэлтэ байхагүй, уран һайханай кружогуудынь хүдэлмэрилнэгүй. Совхозуудай, леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, илангаяа холын гүүртэ, отарануудта байдаг малшадай дунда һүүлэй үедэ элидхэл, хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн үнгэргэгдэнэ.

Хүн зондо кино хангалтагүйгөөр харуулагдана. Чисаана, Красный Яр тосхонуудта кино огто табигданагүй. Нүүдэл кино гүүртэ, отарануудаар график соогоо ябанагүй.

Орёо прибор, часы, мотоцикл, велосипедүүдые заһабарилха таһагууд ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай дэргэдэ нээгдээгүй.

Зарим магазинууд, столовонууд элдэб шалтагаан дурдаад, холо шахуу хаалтатай байдаг. Дээдэ-Хэжэнгын столово нёдондо жэлэй ноябрь һараһаа хойшо мүнөө болотор хүдэлөөгүй. Иимэ ушарые тэсэжэ байхын аргагүй.

Холын гүүртэ, отаранууд дээгүүр байһан малшадта медицинскэ туһаламжа саг болзор соо үзүүлэгдэнэгүй. Дээдэ һургуули дүүргэһэн врачнууд үсөөн. Медицинскэ тусхай дунда һургуулитай хүдэлмэрилэгшэд хаа хаанагүй дуталдана.

Аймагай Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ Г. С. Сангадиев эдэ дутагдалнуудые дары усадхахаар мүртэй хэмжээ абанагүй. Сельскэ, сомоной Соведүүдэй урда шанга эрилтэ табигданагүй.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хэжэнгын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ эдэ дутагдалнуудыень заагаад, багахан болзор соо усадхахыень уялгалаа.

Соведүүдэй хүдэлмэри

…ҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛ

…аймагай Соведэй … комитет совет органи… … хүдэлмэрилэгшэдэй … һамшангүйгөөр һурдха … һургуули эмхидхэбэ. …ургуулиин түрүүшын …эбэ. «СССР-эй граж… … эрхэ ба уялганууд» … аймагай прокурор … Сосов уншаба. Совет гүрэнэй байгуулалтын үндэһэн теори тухай лекци арадай судья нүхэр Н. Бубеев хэбэ. Сельскэ, поселково Соведүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха тухай партиин ЦК-гай тогтоолой хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр В. Бодров элидхэбэ.

Һургуулиинь хэшээлдэ аймагай сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр, секретарьнууд, аймгүйсэдкомой таһагуудые даагшад хабаадалсаба. Һургуулиин удаадахи хэшээл һарын тэн багаар болохо.

Г. БАДМАЕВ.

АРАДАЙ ХИНАГШАД ЗҮБШЭНЭ

… аймагай түбтэ манай … хиналтын зургаануу… …тоһоор 50 жэл гүй… …шарамдуулан, арадай … сугларжа, үрэ дүн… байһан хүдэлмэри ту…алдэбэ.

… балрайнгаа ойдо ямар … ерэһэн тухайгаа ай… …дай хинагшадай комитедэй түрүүлэгшэ С. Б. Гонсоронов мэдүүлээ.

Удаань ямар аргаар ороо һэто таряанай үндэр ургаса абаха тухаа управлениин ахалагша агроном И. Д. Таряшинов хөөрэжэ үгөө. Арадай хинагшадай бүлэгүүдтэ бодото туһаламжа яажа үзүүлхэ тухай В. В. Танхаев хэлэбэ.

Өөһэдынгөө һанамжа дурадхал, дүй дуршэл тухайгаа милициин начальник И. В. Молчанов, Бэшүүрэй совхозой ветеринар В. А. Тарнуев, Охин-Булагай совхозой арадай хинагшадай бүлэгые даагша Г. Д. Алексеев гэгшэд хэлэжэ үгэбэ.

С. ГРОМОВ.

Бэшүүр.

УСТАВ НАРИНААР САХИХА

…аймагай ажалшадай де… … Соведэй ээлжээтэ сес… …ниигүүдай үмсэдөө мал …аар хүдөө ажахын … Уставай хэр зэргэ са… байһан тухай асуудал …алсаба. …гүдай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан энэ асуудалаар аймагууд хоорондын хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Д. Унжуев элидхэл хэжэ, арбаад хүн үгэ хэлээ.

Колхозниигуудай үмсэдөө баридаг мал хүдөө ажахын артелиин Уставаар хараалагдаһан нормодо оруулха, мүн хүдэлмэриниитэй, алба хаагшадай хүбиин мал бариха тушаа правительствын тогтоол наринаар сахиха тухай тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри сесси баталан абаа.

В. ГАЛСАНОВ.

ОЛОНДОО ХҮНДЭТЭЙ БАГША

… дунда һургуули. Эн…нар ургажа ябаа эдир …, басагадта ном заа…улжэ байдаг. Тэдэнэй …гаа сайжа ябаһан на…ауушье мэргэжэлтэд…

… энэ һургуулиин ди… … Агбанович Раднаев… хөөрэлдэһэн байнаб. … коллектив соо олон …дида хүдэлжэ, алдар …тай болоһон багша…гаа ёһотой, тэдэнэй … гэжэ хандахадамни. … хөөрөө һэн:

… һургуулида үхибүү… һургадаг, хүмүүжүүл…тайшье болоһон баг… … Математикын багша …вич Очиров эрхим … нэгэн болоно. КПСС-… Буряадай АССР-эй … Д. Р. Очиров 26-…гашуулда ном заажа … үе соо хэды олон хү…дые түрэл һургуули…алай үргэн замда … Мүнөө тэдэнэр баг…ггүй, досоогоо ходо… ябадаг.

… голдо Доржо Рабда…шар заахан наһан үн… … ажабайдалайнь, …ариинь үргэн зам …шэн даруу зантай …гайнгаа хүбүүдэй …ээрээшье илгардаггүй …шье тэрэ номдоо ехэ … һайнаар һуража, …ли дүүргээ. Эрхүүгэй … физико-математиче…дтэ абтаа. Тиигээд … хамгаалгын Агууехэ … арад зонойнгоо сүлөө… … хамгаалалсахаа нү… булад гуурһаяа авто… … һэлгэжэ, дайсанине … фронт мордоһон. Дай… … соогуур ябахадаа тэ… … хоёрые нилээд ха… … байха.

…урэмсээр Доржо Раб… … нютагтаа бусан ерэ… …гаа хүдэлмэри үргэл… … багшалжа байгаад, …ор Буряадай багшана… … физико-математи… … амжалтатай дүүр… … дунда һургуулида … эхилжэ хүдэлнэ.

Рабданович өөрынгөө … ехэ харюусалгатай… …, үнэн сэхэ, нягта … бүхэндөө оролдосо… … Үхибүүдтэ ябабал … заахаб, юугээр һонир… … хододоо досоогоо … һургуулиин ном һударнуудаар хэшээлнүүдээ үнгэргөөд ябадаггүй, хажуугаарнь, хэрэгтэй газетэ, журналнуудые саг үргэлжэ уншадаг, элдэбын юумэнүүдээр һонирходог. Ажабайдалһаа гээгдэжэ ябадаггүй. Физико-математическа эрдэмэй һургаалые мүнөөнэй наука, техникын хүгжэлтэтэй сэхэ холбодог, һонирхолтой юумэнүүдые һурагшадтаа хөөрэжэ, ухаан бодолыень гэгээрүүлжэ байдаг.



Нүхэр Очиров дүй дүршэл ехэтэй багша байхаһаа гадна, гартаа дүйтэй, ажалша бэрхэ хүн юм. Тэрэнэй оролдолгын хүсөөр шэнэ, хэрэгтэй зүйлнүүдээр хүсэд хангагдаһан математикын хоер кабинет түхеэрэгдэнхэй. Тэрэнэй хэшээлнүүдтэ һурагшад орёо хүндэ формуло, теоремэнүүдые шудалхын хажуугаар, фильмүүдые, чертеж, зурагуудые хододоо хаража байдаг. Математикада дуратайшуул сүлөөтэй сагтаа һонирхолтой, орёо хүндэ тоо бодолго хэжэ, ухаагаа гүйлгэжэ байха аргатай. Юуб гэхэдэ, багшань газетэ, ном журналнуудһаа математикада хабаатай һони һонин зүйлнүүдые абажа кабинедэй ханын хуудаһанда гаргадаг.

Энэ багшада заалгаһан һурагшад шалгалтада үгэхэдөө математика һайнаар, гүнзэгыгөөр шудалһанаа харуулжа байдаг. Эндэһээ багшын хүдэлмэриин аша үрэ элеэр харагдана бшуу.

1966 он. 26 һурагшадай 10 класс дүүргэһэнине һургуулиин багшанар, түрэлхид хэзээдэшье мартахагүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй 11-ниинь «һайн», «эрхим» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дунда һургуули дүүргээ һэн. Тиихэдэ нэгэ һурагша алтан, гурбаниинь мүнгэн медальда хүртөө бэлэй. Эндэ математикын багша Д. Р. Очировай оруулһан хубита ехэ гээшэ.

Багша Очиров классһаа гадуур ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Классай хүтэлбэрилэгшын уялга эрхимээр дүүргэнэ. Тэрэнэй 7-хи класс һургуули соогоо эрхимэй нэгэндэ тоологдодог. Доржо Рабданович үхибүүдтээ элдэбын асуудалнуудаар һонирхолтой юумэнүүдые хододоо хөөрэжэ үгэдэг.

Гадна энэ багша колхозой ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Малшад, таряашадай урда лекци хододоо уншадаг. Тиимэһээ тэрэниие нютагайнь зон ехээр магтадаг, хүндэлдэг болонхой.

Доржо Рабданович 11 үхибүүдэй эсэгэ. Тэдэнэртээ ехэ анхарал хандуулжа, һайнаар хүмүүжүүлжэ, һургажа байдаг. Нэгэ басаганиинь дунда һургуули мүнгэн медальтайгаар дүүргээд, Улаан-Үдын багшанарай институтда һуралсажа ябана. Нүгөөдэ басаганиинь медицинскэ училищиин студентка.

Зураг дээрэ: Загастайн дунда һургуулида математика заадаг багша Д. Р. Очиров.

М. ЦЫРЕНОВ.

С. ЛОМБОЕВОЙ фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН ГААНАҺАА

Мэргэнээр буудажа унагааба

ХАНОЙ, февралиин 23. (ТАСС). Вьетнамай Арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд Хабак провинцида мүнөөдэр баһа нэгэ американ самолёт буудажа унагаатаа. Самолёдые жолоодожо ябаһан лётчик плендэ абтаа гээд ВИА агентство дамжуулна.

Тиигэжэ хамта дээрээ ДРВ-гэй газар дээрэ 2.767 американ самолёт буудуулан унагаагдаа.

МИНИИ НҮХЭР

ЗУРАГЛАЛ

Үнгэрэгшэ жэлэй алтан намарай тэн һэн. Зунайхидал шэлтэр дулаан үдэрнүүд байгаа бэлэй. Дулаанһаа гү даа, али ямар ондоо шалтагаанһаа хабарайхидал тэрэнги сэсэглэшэбэ. Харин иимэ амгалан байдалай урасхал дунда намарай ерэһэниие һануулан, хүйтэн һалхин һэб һабхан амисхалаад абаха юм.

Бага балшар наһанайнгаа хани нүхэр Мүнхэ Ринчиновтэй бригадын полевой станай хэрэлсы дээрэ һуунам. Олон мотооронуудай хүнхиноонһөө, гусеницануудай шулэ хабирама ханхинаанһаа газар нэгэ жэгдэхэнээр доһолходол гэнэ. Энэ хүнхинөө шагнажа һуутараа Берлин шадарай Зееловскэ үндэрнүүдтэ болоһон танкнуудай добтолго һанаанда оруулжархибаб. Тиихэдэ өөрөө мотострелково ротын командир ябаа бэлэйб. Нүхэртөө юушье хэлэбэгүйб. Дайн байлдаануул тухай дурдабалшни тэрэ үедэ сэрэгтэ ошожо шадаагүйдөө дахин уйдхарта абтахыень мэдэнэб. Теэд эндэ өөрынь зэмэ байхагүй: үбшэн ерэхэдээ хүнһөө асуудаггүй ха юм.

Зееловскэ үндэрнүүдтэ добтолхо заахан участок дээрэ хэды олон танк, үхэр буунууд дайсанай фронтые һэтэ сохёо һэм… Харин энэ Мүнхэ бидэ хоёрой урдамнай тэбхыһэн хоёр зуугаад гектар тарялан дээрэ баһа зүйтэйл техникэ суглуулагданхай. Хуряалгын һүүлшын дайда байһан хадань совхозой дирекци иишэнь бүхы техникээ эльгээгээ бэзэ.

Тажаарһан тугалдал тэрхэгэрхэнүүд «Беларусь» тракторнууд комбайнуудай хойноһоо бушуу түргэнөөр һолоомо суглуулжа, полиин захада обоологложо байһан сомоонууд тээшэ зооно. Комбайнуудай саана полиин хярхагта нюрууе урбуулан, хүсэтэ «ДТ»-нүүд намарай паар хахална.

Полевой стан талханай газарай захадахи гүбээ дээрэ юм. Оршон тойрон альган дээрэхидэл тодоор харагдана. (Дайшалхы командна пункт иимэ бэлэй).

— Ямар хүсэн бэ! Техникэ гээшэмнай иимэл ха юм! — гэжэ Мүнхэ бахархан сэдьхэбэ. — Угайдхадаа «Т-16» байнал!

Ашаатай «Зил», «МАЗ»-ууд зали забһаргүйгөөр урагша хойшоо гүйлдэнэ. Мотоорнуудай хүчхиноон замханагүй… Теэд нүхэрни юугээшьеб абяархана хэбэртэй: үе-үе болоод лэ шагнаад абаха юм. Асуухам гэжэ һуутарни заахан гүбээгэй саанаһаа обоо-сомоо һолоомо шэрэнхэй хоёр шэнэхэн «МТЗ»-гэй бултайха харагдаба.

— Шүдхэрые юундэ һургадаг юм! Клапаниинь һуладашоо, теэд энэшни гүйлгэхэеэл мэдэнэ! Эх, шүдхэр! — гэжэ Мүнхэ ехэ сухалаа хүрэбэ. Трактористнуудынь — һаяхана хүдөөгэй профтехучилищи дүүргэһэн залуу хүбүүд байгаа.

— Али тракторайнь бэ? — гэжэ гайхан асуунаб.

— Илгаруулнагүй гүш? Баһал механизатор лэ байнаш даа, — гэжэ ёгтолбо. — Илгаруулаагүй хадаа һайнаар хаража үзэл даа.

Үнэхөөрөөшье нэгэ тракторайнь хажуу талаһаа баг-багхан хара утаан харагдаад, агаарта хайлашаба.

— Энэнь хаш…

— Тиимэл даа… Клапан шангадхахын тула оройдоо 15—20 минута хэрэгтэй бшуу. Би баһа таһа шүүрэллэбэб:

— Шамда юуб, тракторнуудтай хорин табан жэлдэ носолдоходоо ойлгохо болоо бэзэш.

Нүхэрни гансата уйтай боложо, сэдьхэлээ хүдэлгэн аалияар харюусаба:

— Тиимэл даа… хорин табан жэлэй урда «ХТЗ»-гэй рульда һуугаа һэм. 1942 ондо, тэрэ жэлдэ шамайе сэрэгэй албанда абаа бэлэй, харин бишни… Эх, даа…

* * *

1942 оной хэсүү саг: Урдань тракторна бригадын полевой стан дээрэ шууятай, хүлгөөтэй байдаг бэлэй. Харин мүнөө… Ганса үхибүүд, басагад, хүгшэд үлэшэнхэй. Тэдэнэртэй хоёр-гурбан бүһэтэйшүүл: ямар нэгэ шалтагаанаар албанда абтаагүйдөө аягүйрхэжэ ябадаг зон.

Тэрэ хэсүү хабар арбан дурбэтэй Мүнхэ Ринчинов долоодохи класста һуража байһанаа тракторна бригадада прицепщигээр ошоһон юм.

Трактористка басаганда туһалдаг болобо. Хуушан «ХТЗ» хоёр-гурба хоноод лэ заатагүй заһабарида орохо. Басаган хүбүүн хоёр аһан хабаараа носолдохо даа. Заһахыньшье заһаха, теэд мотоороо хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Гараараа эрьюулдэг байгаа бшуу.

Дайнай хоёрдохи намар хүрэжэ ерэбэ. Фронт дээрэ үшөө хүшэр хүндэ байгаа ёһотой: колхозой һүүлшын трактористые сэрэгтэ абажархиба. Мүнхэ тракторайнгаа мотоорые нэгэ задалжа, нэгэ сутлуулжа байха зуураа, бүхы частьнуудыень һайнаар мэдэдэг, танидаг болобо. Нэгэтэ МТС-эй политотделэй начальник ерэбэ. Хүнүүдые суглуулжа, фронтын шэнэ һонин тухай хөөрэжэ үгэбэ. Бригадын хидай ажабайдалаар һонирхобо. Мордохынгоо урда тээ Мүнхэтэй хөөрэлдэбэ.

— Хүбүүн, трактор тушаажа абаха сагшни ерэбэ, зомнай дуталдана. Өөрөө мэдэнэш, — гэбэ.

Тэрэ сагта ямар арсаан байхаб? Мүнхэ хооһон туламаа ээм дээрээ хаяжархёод, хорин модоной газарта байһан МТС тээшэ гэшхэлбэ. Хүрэжэ ерэхэдэнь МТС-эй газаа задагай трактор байгаа һэн.

Мүнхэ гурбан сүүдхэдэ үдэр, һүнигүй хүдэлжэ, тэрэ трактораа арай шамай «хүл дээрэнь» табиба». Үшөө нэгэ хоноод, гүмэр һуури дээрэнь хүбэнтэй хүүртигээ дэбдижэрхинхэй (хүлынь педальда хүрэжэ үгоогүй бшуу), машинаяа таршаганатар жолоодон, МТС-эй хашааһаа гараа һэн…

Трактораи горючи, тоһон гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд тон хомор байгаа. Алма алматар хүрэхэгүй, дуталдаха. 1943 оной хабарые Мүнхэ газогенераторна тракторай рульда һуужа угтаба. Жэл соо бүхы тракторна парк «модон түлишэдэ» оруулагдаһан байгаа. Тэрэ сагые һанаандаа оруулан, Мүнхэ Эрдынеевич хөөрэнэ:

— Загуунаймнай хоёр захада модон түлишэтэй мэшээгүүд байха. Тэрэ мэшээгтэй түлишээ прицепщигтэйгээ хоюулаа арай гэжэ тракторайнгаа бункерта хүргэгшэ һэмди…

Залуу тракторист тарилгыншье, хуряалгынишье сагта хэдэн үдэрөөр кабинаһаа буухые мэдэгшэгүй һэн. Тогоошон эдеэ хоолыень ажал дээрэнь асарагша бэлэй… Иимэ байдалда трактористын зориг шалгалта гараһан, мэргэжэлынь шудалһан юм.

Илалтын үдэр хүрэжэ ерэбэ. Сэрэгшэд дайн дажарай бэрхэшээлтэ харгые гэбажа, галта замуудые гаталжа, түрэһэн нютагаа бусаба. Теэд бултандаа бусаа бэшэл даа… 60 урхэтэ айлтай заахан Дабаатын 25 хүбүүд гэртээ ерээгүй.

Дабаатадаа бусагшадай дунда механизаторнууд тон үсөөн байһан юм. Мүнхэ Ринчиновтэ залуу механизаторнуудые бэлдэхэ харюусалгата даабари үгтэһэн байгаа.

Үшөө хоёр жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо Мүнхэ Эрдынеевич «ДТ-54» тракторые нэгэшье заһабарилгагүйгөөр ашаглаха зуураа, хани нүхэр Дугаржап Дашиевтайгаа мэргэжэлдээ олон хүниие һургаа. Тэдэнэй һурагшад Ринчиндоржо Чимитов, Цыденжап Цыденов болон бусад мүнөөшье механизатораар хүдэлмэрилнэ. Хуушанай механизаторнууд мүнөө Бэшүүрэй совхозой Дабаатын тракторна бригадын түрүү механизаторнууд юм.

Бури мэнэ һаяхана Мүнхэ Эрдынеевич совхозой дирекцидэ орожо ерээд, тракторна бригадын бригадирай тушаалһаа ото арсаа юм:

— Хүрөө, хаба шадал соогоо ажаллабаб. Энэ тушаалда залуушуулые оруулагты, эрхим, эрдэмтэйшье механизаторнууд олон…

Хуушанай механизаторай гүйлтэ хүндэлэгдөө юм. Теэд коммунист Мүнхэ Эрдынеевич Ринчинов мүнөөшье механизаторнуудай жагсаалда: тракторайнгаа жолоое бүхөөр бариһан зандаа. Иимэл хүн даа, минии нүхэр.

Х. ОЧИРОВ.

Бэшүүрэй аймаг.



УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД



Улад зоной үдэр бүриин гэрэй ажалые хүнгэдхэхэ янза бүриин приборнуудые заһабаридаг газарнууд Улаан-Үдэдэ олон.

Тэндэ ажалладаг уран гартан заһабариһан бүтээһэн хэрэгсэлнүүдээ бүхөөр хэхын, гоё һайхан байхынь тулада нилээд оролдолго, шадабари бэлигээ гаргадаг юм. Гадна тэдэнэр заһабарида гаргашалагдаха материалнуудаа алмана. Жэшээлхэдэ, оёдолой фабрикын хүдэлмэрилэгшэ, КПСС-эй гэшүүн, коммунис ажалай ударник Софья Бадмаевна Балмаевагай дурадхаһан түрүү арга фабрикада 2 мянга 148 метр бүд гэхэ гү, али хамта дээрээ 2 мянга 700 түхэриг мүнгэ алмаһан байна. Тэрэшэлэн Серовой нэрэмжэтэ фабрикын модошо дархан Павел Тимофеевич Чистяковой ухаалһан түрүү арга тэндэхи фабрикын цехүүдээр хэрэглэгдэнэ. Тиигэжэ нүхэр Чистяковой дурадхалаар бэшэлгын столнууд һурагтүй бага материалаар, газаа талаһаа үзэмжэтэй зохидоор хэгдэдэг болоо.

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын цехэй мастер Матрена Ероновна Тулохановагай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн түрүү арга 3030 түхэригэй алмалта үгэһэн байна.

Ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые заһабарилха комбинадай слесарь Александр Васильевич Папулов хубсаһа үлгэдэг хэрэгсэл хубилгаха үнэтэ дурадхал оруулжа, мүн лэ ехэ гаргашые алмаһан байна.

Комсомол басаган Валентина Хромова «Ремобувь» комбинадта хоёрдохи жэлээ ажаллажа байбашье, коллективтээ ехэхэн хүндэтэй болонхой. Тэрэ мүнөө цехэйнгээ начальнигай орлогшоор ажаллана. Валентина Хромова улад зоной гэртээ амархадаа углаад байха улабшануудые уралан нарижуулжа, 2270 түхэригэй алмалта оруулаа.

Зурагууд дээрэ: 1) С. Б. Бадмаева. 2) П. Т. Чистяков.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фототекст.

Агрометеорологой шэнжэлэл

ҮНГЭРЭГШЭ АРБАН ХОНОГТО

Манай республикын нютагуудаар февралиин тэн үүлэ багатай, хүйтэн байба.

Энэ хугасаа соо олонхи аймагуудаар агаарай температура 23—28, Баргажанда 30—32 градус хүрэтэр доошоо лһон байна. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 4—6 градус хүйтэн байгаа.

Арбан хоногой туршада һүниндөө 30—36 градус хүрэтэр хүйтэрөө. Баргажанай болон Үдын голоор бусад нютагуудһаа үлэмжэ ехээр хүйтэрһэн байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, тэндэ 38—40, заримдаа 42 градус хүрэтэр тооһорон жабарладаг байгаа.

Мүн энэ үе соо газарай хүрьһэн 200—230 сантиметр гүнзэгыгөөр хүрөөд байба. Тиихэдэ Зэдын, Түнхэнэй болон Яруунын аймагуудта газарай хүрьһэн 300 сантиметр хүрэтэр гүнзэгыгөөр хүрөө.

Зүүн-хойто, Байгал шадарай болон урда аймагуудаар багаханаар саһан унаа.

Гол түлэб газар ажал эрхилдэг нютагуудаар саһанай зузаан 10—20 сантиметр байна. Байрын саһан хаа хаанагүй 0,20—0,24 $г/см^3$ нягтаранхай. Иимэ нягта саһатай гектар газар дээрэ 200-һаа 500 тонно уһан байха зэрэгтэй.

Зүг бүхэнһөө һулахан һалхитай байгаа. Гэбэшье, зарим үдэрнүүдтэ урда болон баруун аймагуудаар һалхин шангадаһан байха.

Февраль һарын һүүлшын арбан хоногто республика доторнай үүлэ багатай, һүниндөө хүйтэн байха. Һарын хуушаар һүниндөө 23—28, үдэртөө 13—18 градус хүйтэрхэ. Наруули газарта саһан соохорложо эхилхэ байна.

Л. ГОНЧАРОВА.

Софида баярай заседани болобо

СОФИ, февралиин 23. (ТАСС) Совет Армиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани үсэгэлдэр Софида болоо. НРБ-гэй Арадай Суглаанай Президиумэй түрүүлэгшэ Георгий Трайков, Болгариин элитэ сэрэгэй начальнитууд, генерал-полковник А. С. Желтов түрүүтэй Совет Армиин делегаци, СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов суглаан дээрэ байлсаа.

НРБ-гэй Арадай оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Генеральна штабай начальник генерал-полковник А. Семерджиев Болгариин Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зүгһөө Совет Армиие амаршалаа. Советскэ делегациин хүтэлбэрилэгшэ генерал-полковник А. С. Желтовой хэлэһэн үгые суглараашад халуунаар угтаа. А. С. Желтов Совет Армиин сэрэгшэдэй зүгһөө болгар ханинартаа халуун амаршалга хүргөө.

…НР-тэ һайндэр болобо

УЛААН-БААТАР, февралиин 23. (ТАСС). СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 жэлэй ой Монголдо үргэноор тэмдэглэгдээ. Предприятинуудта, хүдөө ажахын хамтаралнуудта, Монголой арадай армиин частьнуудта баярай суглаанууд болоо. Түбэй газетэнүүд энэ ойдо зорюулжа тусхай номернуудые гаргаа. Монгол арадай туйлалтануудта, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалыень бэхижүүлгэдэ Совет Армиин элитэ ехэ габьяатай байһаниинь статьянууд болон очеркнууд соо тусгаар онсолон тэмдэглэгдэнэ.

„Португальска" Гвинейн патриодуудай амжалта

КОНАКРИ, февралиин 23. (ТАСС). Биссау городһоо 12 километртэ байдаг Биссассемэ тосхон шадар Салазарай сэрэгүүдэй ба «Португальска» Гвинейн патриодуудай хоорондо байлдаанай болоходо, Португалиин 18 солдат алуулаа. 3 солдат пленде абтаа.

Яаралтайгаар аяншалжа ерэбэ

ЛОНДОН, февралиин 23. (ТАСС). США-гай штабуудай начальнитуудай комитедэй түрүүлэгшэ Э. Уилер мүнөөдэр Сайгон ерээ гээд Рейтер агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэнэ.

Урда Вьетнамдахи байдал тушаа Уилер Урда Вьетнамай туһамаршадай засагаархидай хүтэлбэрилэгшэдтэй, американ командованигай зүблөө хэхэ байна. «Оршон байдалые байрa дээрэнь харахын» тулада Урда Вьетнам ерээб гээд Уилер мэдүүлээ.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

ЗАЛУУБДИ БИДЭНЭР

Сэлэнгэ, Үдымнай
Шэнэлһэн уулзуур дээр
Сэгээрэн толорно
Улаан-Үдэмнай.
Сэлэнгын эрье дээр
Сэбэрхэн басаган
Сэнгүүлнэ, уяруулна
Сэээжэ зүрхымнай.
Жаргалта орондоо
Жаргаяы бидэнэр,
Жабхалан нарамнай,
Аярхан шарыш.
Залуубди,
Залуубди,
Залуубди бидэнэр,
Замаймнай һайхые
Заяархан харыш.

Электрын, машинын дуун
Эршэтэй сууряат...
Эдитэ ажалай
Амисхаал эли.
Хүдөөгэй, городой
Байшангууд хаяатан,
Хүгтэйхэн залуугай
Дурасхаал боло!
Ажалша орондоо
Арьбанаар үдэеы,
Алтанхан нарамнай
Аярхан шарыш.
Залуубди,
Залуубди,
Залуубди шамдаяы,—
Алхамай утые
Атаархан харыш.

Үтэлһэн баабаймнай
Үгэньшье залуухан,
Үелһэн нүхэдүү,
Хүсэеэ нэмээе.
Үглөөдэр, нүгөөдэр
Үшөөшье хүхюухэн,—
Мүнөөдэр хатуугаар
Булад шэрээе.
Түрэлхи ороноо
Түүрээе бидэнэр,
Түмэнхэн нарамнай,
Туяарап шарыш,
Залуубди,
Залуубди,
Залуубди бидэн...
Далайсын ехые
Дабталсан гарыш.

Амаралтын үдэрэй хуудаһан

МАКСИМ ГОРЬКИТОЙ „УУЛЗА...

Буряад ороноймнай уншагшад агууехэ про... уран зохёолшо Максим Горькитой «уулзажа»... унинэй. Эгээл түрүүн Максим Горькиин «В. И. Л... жэ публицистическэ зохёолые Батоцыренов ... оршуулжа, буряад уншагшадтай танилсуулаа... ондо Максим Горькиин «Үхибүүд», «Сокол ту... «Буревестник тухай дуун» гэжэ зохёолнууд бур... дээрэ тусхай номууд болгогдон хэблэгдэһэн б...

Ородой агууехэ уран зохёолшын томо том... нууд болон рассказууд буряад хэлэн дээрэ ... хэблэгдээ юм. Тэрэ тоодо «Эхэ», «Минии ун... дууд» гэжэ зохёолнууд оршуулагдаһан байна.

Агууехэ уран зохёолшын роман, пьесэ ба р... дые Жамьян Балданжабон, Балдан Санжин, Ц... санов, Циден Цибудеев болон бусад оршуула...

Максим Горькиин түрэһөөр 100 жэлэй ойд... жа, Буряадай номой хэблэл агууехэ зохёолшы... зуудай суглуулбарине хэблэлдэ бэлдэнэ.

Буряад драмын театр Максим Горькиин «... лычев болон бусад» гэжэ зүжэг 1946 ондо. «Д... —1956 ондо гүйсэдхөө һэн. Мүнөө театрай ... «Васса Железнова» гэжэ зүжэгыень бэлдэжэ ...

Агууехэ уран зохёолшо Буряадай унш... «уулзаһаар»...

К. ...

ЭНДЭ ОРОБОЛ, ҺОНИРХОЛТОЙ

Манай республикын ниислэл Улаан-Үдэдэ научно-медицинскэ библиотекэ эмхидхэгдэжэ, анха нээгдэһээр хорин жэлһээ бишыха үнгэржэ байна. Энэ библиотекэ республикын элүүрые хамгаалха министерствын мэдэлэй юм. Мүнөө Ленинэй үйлсэдэ оршодог санитарно-гэгээрэлэй байшан дотор түбхинэнхэй.

Анхан энэ библиотекын эмхидхэгдэхэдэ оройдоол хэдэн арбаад номтой юм гэжэ хэлсэдэг һэн. Тэгэд мүнөө... Мүнөө түс библиотекын номой сан аяар 53 мянга гаран боти болонхой бшуу. Эндэхи ном уншадаг, хэрэглэдэг хүнүүдэйнь тоо 1300 гараа. Тэдэ номуудые ганса медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд уншадаг гэжэ хэлэхын аргагүй. Уншагшадай дунда промышленна предприятинуудай түлөөлэгшэд, алба хаагшад, эрдэмтэд, багшанар олон. Мүн һурагшадайшье һонирхохо юумэн элбэг.



Эндэ суглуулагдаһан номууд удха удхаараа, мэргэжэл, һалбари бүхэнөөр хубаарилан илгагданхай байдаг. Гадна медицинскэ эрдэм тушаа газетэ болон журналнуудта толилогдоһон статьянууд, библиографи болон рецензинүүд суглуулагдажа, сэгсологдожо байдагынь угаа һонирхолтой. Шэнэ номуудай удхые, мүнөө үедэ гол хэрэгтэй материалнуудые зааһан, уншахые һайшаан дурадхаһан тусхай список эндэ ерэгшэдэй анхаралда зорюулагданхай байха.

Эндэхи хүдэлмэришэд өөрынгөө ажал энээхэн библиотекэ дотор хүдэлдэгөөрөө хизаарладаг бэшэ юм. Томо томо медицинскэ олон эмхи зургаануудай дэргэдэ энэ библиотекын нүүдэл пунктнууд бии. Тэдэнээр дамжуулан хүндэ ямар номой гү, али материалай хэрэгтэй болоһон эрилтые хүнгэхэнөөр хангажа шададаг. Иимэ пунктнууд ганса Улаан-Үдын эмхи зургаануудай дэргэдэ эмхидхэгдэнхэй бэшэ. Харин аймагуудай эмнэлгын, элүүржүүлгын болон үхибүүдэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые хангаха тэдэ ехэ оролдолго гаргадаг шуу.

Республикын научно-медицинскэ библиотекын байдал харуулһан фотокорреспондент Ф. Ф. Сорокинэй зурагуудые уншагшадай анхаралда толилбобди.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Библиотекарь Н. К. Калитина абаһан шэнэ номуудаа бүридхэлдэ оруулжа байна. 2. Нинтын үзэмжэдэ табиха номуудаа библиотекарь Н. Г. Гармаева шэлэн абана.

Ф. СОРОКИН.



ОНЬҺОН ҮГЭ ОНОСОТОЙ

Али бүхы арад зон, тэрэ тоодо буряад зон оньһон, хошоо үгэнүүдээр ехэ баян. Иимэ үгэнүүд «ойлгохоор нилээд орёо юумэнүүдэй гол удхые гайхалтай зүбөөр гарган харуулдаг юм» гэжэ Ленин хэлэдэг байгаа. Үнэхөөрөөшье арадай сэсэн үгэнүүдые таараха газартань хэрэглэхэдэ, хүнэй хэлэһэн, бэшэһэн юумые бүри тобшо, тодо, гоё һайхан болгожо үгэдэг. Тиимэһээ зохёолшод, журналистнууд, агитаторнууд, лекторнууд арад зонойгоо уран хурса оньһон үгэнүүдые ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхэ гэжэ оролдодог. Жэшээнь, Хоца Намсараевай зохёолые захаһаань абаад лэ уншахада, урдын сэсэн үгэнүүдые угалзатуулан һэльбэжэ, шадамар бэрхээр хэрэглэһэн байдаг. «Малгайгаа табибал манайхи гэжэ, маргааша болобол танайхи гэжэ ябаха»; «Ямаагаа танихагүй тэхэ гэжэ байдаггүй»; «Хоол байбал зооглоод, хоб байбал хэлсээд ябаха»; «Ан-бун тэлдэжэ унтаха»; «Ухаа мэдээ табин харайха» гэхэ мэтын оньһон, хошоо үгэнүүд «Үбгэн банди» гэһэн түрүүшынь рассказуудай нэгэн соо уншанабди.

Олон тоото оньһон үгэнүүд үни заанһаа наашаа бии болоһон байна. «Хүн ахатай, дэгэл захатай» гээшые абая. Аха заха хүнүүдээ хүндэлхэ гэһэн удхатай энэ оньһон үгые бүри долоон зуу гаран жэлэй урда тээ монгол угсаатан хэлсэдэг байгаа. 1240 ондо хуушан монголоор бэшэгдэһэн «Нюуса тобшо» гэһэн суута зохёол дотор нигэжэ бэшээтэй: «Бэе түригүү тү, дээл жаха ту сайн». Мүн халха Монголдо мүноошье «Хүн ахтай, дээл захтай» гэдэг («монгол-орос толинн» 47-дугаар хуудаһанда гү, али «Монгол ардын зүйр үг» гэжэ номой 77-дугаар хуудаһанда харагты).

Хара амяа хараһан хүнүүд тухай: «һүүдэрээрээ нүхэр хэһэн, һүүлээрээ минаа (ташуур) хэһэн хүн» гэжэ буряад арад хэлсэдэг. «Сүүдэрээс өөр нөхөргүй, сүүлнээс өөр ташуургүй» гэжэ «Монголын нууц товчоо» дотор бэшээтэй (45-дахи нюурта). Тиимэһээ энэ оньһон үгэ баһал аяар долоон зуу гаран жэлэй саада тээ монгол угсаатанда мэдээжэ байһаниинь эли болоно.

Оньһон, хошоо үгэнүүд олонхи ушарта ондоо удхатайгаар хэлэгдэдэг. Энээнһээ гадна, дооогуурнь ойлгогдохоо болижо байһан үгэнүүд дайралдадаг. Жэшээлбэл, «һонгино һони һүрэгөө» гэжэ оньһон үгын удхань даб гэһээр балай ойлгогдоногүй. Энээнине «һонин дээрээ һонгино амтатай» гэһэн адлирхуу удхатай нүгөө оньһон үгөөр сасуулжа үзэхэдэ удхань нилээд эли боложо үгэнэ. Түрүүн «һонгино һони һүрэгөө амтатай» гэжэ һайн аад, байн байн һүүлшынь үгэ хэлэгдэхэеэ болишоо гээшэ ха. Оньһон үгэнүүдэй оншотой, тобшохон байхын тула үгэнүүдэйнь саашадаа үсөөрдэг ушар али олон үзэгдэдэг («саг сагтаа, сахилза хүхэдөө» гэхэ мэтэ). Мүн һүрэгөө гэжэ ойлгосо багатай үтэмнай эндэ «дээрээ» тү, али «удаагаа» («һонин дээрээ», «һонин удаагаа») гэһэн удхатай байһаниинь сасуулаад үзэхэдэ элирнэ.

«һонгино һони һүрэгөө» гэхэдээ эндэ һонгино тухай хэлэгдэнэгүй, харин бүхы юумэн хаһа саг соогоо хэгдэхэдээл һайн гэһэн ондоо удхатайгаар хэлэгдэнэ.

«Горхо хараагүй аад, гуталаа бү тайла» гээшэ тэрэшэлэн ондоо удхатай. Эндэ горхо хараха, гуталаа тайлаха тухай сэхэ хэлэгдэнэ бэшэ, харин һайса лаблажа мэдээгүй аад лэ, юумэ хэһэнэй гү, али хэлэһэнэй хэрэггүй гэхэшүү удхатай байха юм.

Ц. БУДАЕВ,
бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

ТААБАРИДА ХАРЮ...

Газетымнай энэ оной январиин 20-ной номерой дүрбэлэхи хуудаһанда «Боложо үзөөд, харюуень эльгээгыт» гэһэн гаршаг доро толилогдоһон таабаринуудые тайлбарилһан харюунуудые Хориин аймагай Анаа тосхондо ажаһуудаг Батуевтанай бүлэ, Бато-Мунко Дышипов (Улаан-Үдэ), Зэдын Бургалтайн дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Дмитрий Цыбиков болон бусад манай редакцида эльгээбэ.

1. **Хэдыгээр хүртөөб?** Энэ таабарида Батуев... (Анаа тосхон), Н... (эхин һургуулиин һ... кэн), С. Цыванов... зүб харюу эльгээ... саана үбгэн эсэгэ, ... гурбанай һуухан ... бүхэндэ 2—2 яблок... байна.

2. **Хэн бэ?**—Энэ ... тайлбари халаа хүн... һан сооxи гурбан ... гэжэ бүгэдөөрэн з... гээбэл.

ШЭНЭ ТААБАРИНУУД

Мүнөө уншагшадаймнай эльгээһэн таабаринуудые танай анхаралда табинабди. Бато-Мунко Дышиновай эльгээһэн таабаринуудһаа:

1. Эхэ стол дээрэ 3 загаһа табиба. Тэдэнээ байраһаань хүдэлгэнгүй гурба дахин отолходоо, бултанайнь тархи, һүүлнүүдые таһа тайраад хаяжархиба. Тэрэ ягаад тиигэжэ шадааб?

2. Хээр морин хэшэмтэй.
Хэшэм бүридөө сасагтай,
Сасаг бүридөө монсогтой
Монсог бүридөө эдеэтэй.

3. Хойноһоо дүрбэн хүн ерэбэ,
Хоёрынь дахатай,
Хоёрынь дахагүй.

4. Баруун тээһээ...
Баншан шасар ма...
Хоолой доро хо...
Хоёр һарын хүр...

ХОЖОМД... БОЛОХО...

Танине һайндэрай ... урихадаа, 8 часта е... гуйба гэлэй. Тиимэ ... сагта сайлалган эхи... магад. Тиигэбэ ябаа... заатагүй, ядалдахада... гээгдэжэ ерэбэл, а... орогдохогүй болоно. ... минута. Иимэ сагта ... тагаантай дээрэ тоо...

Хэрбээ хахад часа... болобол ялтай гээш... бүгэдэ хүнүүд столд... лалгань эхилэнхэй б... та өөрөө тэрэ айлда ... тамжа бү хүлеэгты, ... жо, эзэн эхэнэрыень ... Тиигээд бусад айлша... хин ниитэдэнь амарша... ханаар хожомдоһо... хүлисэхые гуйгты. Г... һууха газар заажа ... Тиихэдэнь юундэ г... тухайгаа үлүү үгэ я... хэнээр һүүрэа ээлж... юрэдөө, айлшаар ури... хожомдожо бү ябаар... бэшэ аал?

(«Известия» газетын ...

Болоһон ушар

АЙ ХАЛАГ, ХАЙРАН НЭХЫ...

Агнуурида дуратай Георгий Ланцев хэрэмшэлхэеэ Романовка тосхонһоо хүбшэ зорёо һэн. Тэрэ Витим голые үгсэжэ нилээд холо ошоһонойнгоо удаа, ёһотойл агнууриин газар шэлэжэ отог байраяа түхеэрээ һэн...

Удаань агнууряа эхилжэ, дүн хамта 300 гаран хэрмэтэй болоо бэлэй. Тиигэһээр бусахашье сагынь ойртоо һааб даа.

Нэгэтэ үдэшэлэн наранай орожо байхада, Георгий Ланцев бүхэли үдэртөө хада, хүбшөөр махажа эсэшэһэн морёороо отог тээшэ бусажа ябаба. Хэрмэшэ нохойньшье эсэнхэй, моринойнгоо урда, хойно орожо ябаад үе-үе галгина, догшоно. Тиигэһээр ябатараа нэгэ томо нүүлын захада, саһин доороһоо ууралханай ууяжа байхые Ланцев обёоржорхибо. Тэрэ дары нохойнь гансата һүүлээ хабшажа, эзэнһээ холодонгүй гиинан, айжа байба. Баабгай... — гээд ангуушан дары ойлгоодхибо. Тэрэ үедэ үбэлэй богонихон үдэрэй бүрүүлхэн толон залиржа, боро хараан болохо дүтэлөө бэлэй.

Тиигээдшье бага аматаар унагаажа бирахагүйш. Моринһоо буужа, эшээнэйнь захаар ябажа шэнжэлбэ. Энэ үедэ зориг ороһон нохойнь абьяастайгаар хусажа, үдэшын жабарта холуур сууряатуулба. Ланцев мориндоо мордожо: Зай, мая хүлтэ, үглөөгүүр уулзахабди, — гээд отог тээшээ буншуулээ һэн. Тиигээд лэ, байрадаа ерэжэ үглөөдэрэйнгөө «тулалдаанда» бэлдэжэ эхилээ һэн. Магардаан хутагаяа хурсадаад, «хагуу һомотоёо» арилгаба, сэбэрлэбэ. һүүлээрнь түүдэгэйнгээ галда нюргаа шараад нойрсоһон Ланцев баабгайн нэхы арһаар бэеэ мансылаад ехэл дулааханаар хэбтэнэб гэжэ «амтатай» зүүдэ манаа һэк.

Үүрэй сайжа байхада Ланцев болзор гаргаһан Боролжотынгоо хүнхэрһөө тээ холохон морёо уяад, һэр-мэрхэн һэримжэтэй хэр мэшээ хүтэлөөд, буугаа бэлэн баринхай, хажуу таладаа хутагатай бардам хүн, хара баабгайн эшээн тээшэ хаахар-баахар алхалба. Ерэн гэһээнь — нүүлын захада нүхэн гарашоод, амхайжа алга хооһон янзатай байба. Альгаараа нюдөө аршаад харахадань — мая хүлтэ үшөө үдэшөөр арилшаһан хэбэртэй, мүрнүүдынь һүниин тэнгээр ороһон хярмаг саһанда булагдаха шахуу болоод байба.

— Хаана хүрэтэр мүрынь мушхэжэ, хаанаһаа олохобши, мэхэтэйл тоймог байгаа байна, — гэжэ бодомсоороо, мориндоо мордожо, һүниингөө зүүдэ һанахадаа: «ай халаг, хайран нэхы» гэһээр гэр тээшээ галгюулаа бэлэй.

Яруна.

Ц.-Д. БАИРОВ.

Сүүд дээ...

ГЭМЭ... АМСА...

Щеглов В. Я. гэ... хорото сэдьхэлээр х... гаргаһанай, хүнүүдэй ... хулгайлһанайнгаа т... һагдажа, 7 жэлэй т... хиналтада, түрмын ... наа, 1966 ондо сү... һан юм.

Тиигһэншье мүр... үйлэдэһэн гэмтэ яба... шье тобшолол хэ... аймагай Хүрьбын ... трактористаар хүд... баһал саг үргэлжэ а... тын гурим эбдэдэг ... һан. 1967 оной ... Хүрьбын леспромхо... ришэдэй хамтын ба... гаар хулигантаха з... Ткаченко гэгшэдэ з... хэлээр халдан орожо, ... һан байгаа. Удаань ... Гагаринай үйлсын ... 1-дэхи байрада мү... гаар аашалжа, эр... ами наһые зорюут... Тэрэ дары Улаан-Ү... жэ ерэн сасуугаа, ... байһан эрхэтэд Ку... гэгшэдые алаха хү... гаар хадхажа, тэд... шархатуулһан бай...

Буряадай АССР-... сүүд гэмтэ Щегло... гэһэн приговор аба... шиндхэбэри хүсэнд... дотоор бэелүүлэгдэ...

Н. ...
Буряадай ...
Верховно Сүүдэй ...

ШОГ

ЗААБАРИ, ЗАХИРАЛТЫН ЁҺООР...

Нэгэтэ ой тайгын зэрлиг амитад сугларжа, хүнүүдтэл адлирхуугаар айл боложо, түбхинэхэ гэжэ хэлсэбэ ха.

— Хүнүүдһээ нэгэншье дутахагүйбди, юугээрээ дутахабибди?

Баабгай эшээгээ бэлдэбэ, нэргэн нүхэ малтаба. Үнэгэн бултанһаа гоё гэр барижархиба. Гэрэйнгээ газаа талые сэнхир шэрээр шэрдэжэрхёо ха.

Хүршэнэрынь ехэл гайхалдана: нимэ гоё гэр барихын тула барилгын модо, шэл, шэрэ хаанаһаа олоо гээшэб? Гайха тагна ехэ.

Шэнэ айл тиигэнэй эрхилэгшээр Шэлүүһэн һунгагдаһан байгаа. Шэлүүһэншье үүргээ хүүргэжэ эхилбэ даа: Баабгайе түймэр сарагшаар томилбо. Үнэгые шубуунай фермые даагшаар табижархиба, Шоно хонидой харуулшан болобо. Ан бүхэндэ ямар нэгэн тушаал хүртэбэ.

Үдэр, һүниинүүд ошожол байгаа гэлэй. Ан-бун түбхинэжэ байһан тиигэндэ ямар хүлгөөн болохоб даа. Гэбэшье нэгэтэ Үнэгэнэй гэр шаташаба. Үнэгэн мэдээ алдажа, баабгайдаа хонходобо:

— Нүхэр, аа! Гүймэр болежо байна, шамдажа ерыт! Туһалыт!

Баабгай һожоошье татабагүй:

— Энэ хэн хэлэжэ байна-а?

— Үнэгэн! Шамдыт!

— Бү һүүхирэл даа, эндэ түлин амитан үгы бшуу даа.

— Шатажа байнабди! Шамдыт!

— Зай, нэрэ обогоо дуулгыш...

— Юун нэрэ обог гэнэш, намайе танина ха юмши!..

— Бү түргэдэ, нэрэ обогоо тэлэгты, хаана, ямар үйлсөөр байдагбта? Бултыень бэшэжэ абаһуу...

— Нүхэр! Яалай хээлэйш!.. Абарыш! Юун нэрэ обог, үйлсэ гэнэш!..

— Дээрэһээ буулгагдаһан захиралтаһаа зааншье хазагайрнагүйб...

Тэдэнэй нигэжэ хоорэлдэжэ байтар Үнэгэнэйшье гэр, баабгайншье эшээн барандаа шаташаһан гэлсэлэй.

Үнэгэн шубуунай фермые даагшаар томилогдоһон юм гэжэ мэлээ һэмди, Шоно—хонидой харуулшанаар...

Нэгэтэ эрхилэгшэ Шэлүүһэн албатанаа бултыень урижа асараад:

— Манай айл тиигэндэ шалгалта хэхээ Арсалан ерэжэ ябана, яаха амитад тээшэбибди? —гэжэ үгүүлбэ. Иимэ һуроотэ мэдээсэл дуулахадаа, уноохидай ехэ үйдхарта дарагдашаба даа. Үйдангүй яахаб: Үнэгэнэй даадаг фермын тахяанууд мэдэхээр үсөөршэһэн, хонидойшье тоо толгой олошороо гэхээр бэшэ. Энээниие мэдээ халаа Арсалан арһыень хуулаха бшуу.

Үнэгэн үгэ абаба:

— Хүндэтэ нүхэд, би иигэжэ дурадханам: түбхын түрүүндэ түгсүүлнүүдээ шэнэдхэе. Тэдэниие булгалжа хаяад, шэнэ шүүрхэнүүдые һуулгаяа, гэр байрануудайнгаа нюур талые шэрдэе...

Бултадаа үнэгэнэй хэлээбые зүйтэйдэ тоолоожо, ажаллажа ороһон гэхэ.

Арсаланшье хүрэжэ ерэбэ даа. Үгталга дээрэ шандагал хэнгэрэг сохигшод уригдажа, ойн зэдэлтэр хүгжэм нээрүүлбэ. Шэлүүһэн шүлһээ һайратараа үгэ хэлэбэ. Үнэгэн Арсаланай урдаһаа илдам дулааханаар хараба...

— Мэнэ гэһээр шалгалтаяа эхилхэмни,—гэжэ Арсалан үлхэн буурал дэлһээ мүр дээгүүрээ һэхэжэрхёод, ой руу даб гэбэ.

— Үгы, хүндэтэ айлшамнай харгыһаа ха юмта. Амаржа, халуун эдеэемнай амсажа хайрлыт, —гэлдэжэ Шэлүүһэнэй албатан хэнгэргын зэдэлээн доро оог хуугай табиба. Арсаланда арсаха хүсэл олдобогүй.

Үглөөдэрынь Арсаланай тархиин хүдэһэн ойлгосотой бэзэ. Шоныдо бууза барихаяа ошобо. Үдэшэлэн Үнэгэнэйдэ айлшалба... Мэдэн гэһээнь долоон хоног далитай юумэн шэнги үнгэршэнхэй, командировкын саг дүүрэжэ байба. Арсалан мэдээгээ элдажа:

— Сааһа гүүрһаяа асарагты наашань, справкануудые бэшэгты!—гэжэ захиба. Зохид саарһаншье уридшалан бэлдэгдэнхэй байгаа һааб даа... Тэндэнь тоо толгой «хонидой бүрин бүтэн, тахяанууд үндэгэлжэ сүлээгүй байна» гээд аржытар бэшээтэй һэн.

Вл. ДАВЫДОВ.

ВЫСТАВКЭ ДЭЭРЭҺЭЭ

Февралиин 22-ой үдэр Буряадай ниислэл Улаан-Үдэдэ, Ц. С. Сампиловай гэр-музей соо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй алдарта 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран һайханай выставкэ нээгдээ.

Выставкэ нээлгэдэ зорюулагдаһан баярай митингые музейн директор, Советскэ Союзай Герой, БурАССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Г. Н. Москалев нээгээ.

БурАССР-эй культурын министрэй орлогшо Г. П. Миронова утаһан лентэ хайшалжа, суглaрагшадые выставкэ орожо харахыень уряална.

Музейн олон залда Москва, Ленинград ба Буряадай уран зураашад—нүхэд Сампилов, Тимин, Мердыгеев, Окладников, Шестакова, Павлов, Москалев, Дульбеев, Купцов болон бусад зохёолнууд табигданхай. Эдэнэй зохёолнууд граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүлэтэ жэлнүүдые, совет арадай баатар тэмсэл харуулна.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкын зал соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.



Редактор
Ц. Ц. ЦИБ...

Н-03372.